

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Balev. Regele Ferdinand 4/23
(József főherceg-ut.)
Sürgőny cím: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Árterületek díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestben 50 banival több

A kilencedik.

A Beethoven-centennárium alkalmából írta:
Dr. Werner Sándor.

Népek milliói járják a szenvedések földi útját. Komor sötétben várakoznak egy fény sugarra, gomolygó homályban tapogatóznak és valkító világosságtól meginttasodva forronganak. Várnak, remélnék, hogyha csak egy pillanatra is, az álom vagy az ébrenlét tünepes idejében, az agyuk követelő elképzelésében, az önművelésük parancsoló bukkorában megjelenjen nekik a minden emberi érzések legfelségesebb, mámoros királya: az öröm. Az öröm, ez a kegyes égi csók, ez a hatalmas, imádni való derű, a mely csak a nagy, mélyes és magasságos ellentétek fehér izzásos köhőjéből kristályosodik ki úgy, a hogy azt a zsemle a tnaga átfogó magasztosságában felfogja, megőrzi. Megmérhetetlen karátokat összeszűrő, kollektív diadém ragyog benne felénk, a melyre mindnyájan feltétlen imperatív jogot formálunk s a mely néha, gyakran csak egy fosforeszkál felénk az éjszami mezőkön, miként a krisztusi töviskoronán keresztül átténylő bágyadt glória.

Több, mint száz éve annak, hogy Ferenc Miksa német választófejedelem bus kis „cimbalistája” sok fenséges szomorúságon és dicsőséges szenvedésen keresztül eljutott oda, hogy számot vessen titánia nőtt önmagával. A forradalmak, a napoleoni vérvíztartók már elültek, még halljuk a guillotín bándjának zuhanását, a nagy Goethe még él, a szabad emberi természet ideális dalmoka, Schiller már halott és az elszigetelt szívekben ösztönzerű, bíszke sejtelmek szítanak nagy forradalmakat, a gondolkodás, a szabad kutatás, kölcsönös szeretet és a türelem szakadatlan, vénnélküli lelki forradalmait. Ezeknek a forradalmaknak eszmenyi visszhangja a Beethoven hatalmas hullámokban felcsapó zenéje: a kilencedik szimfónia.

Fel kell figyelniük az évszázados, hatalmas harmoniakra, erre az aktuális, sőt futurisztikus dalkóra, a melynek mintha minden tak-tusa vénnel volna írva és a kiziklódó, meztelen veritékés mából fakadna. Kísérteties fényben lobog, robog, tükröződik a harmoniak világából a világ eszméje és ki kell, hogy érezzük az évszázados történelemnek a mábam megismétlődő hangulatát. Az emlékezetes, külsőséges bécsi kongresszus alkör, — most Versailles, Genf, Lausanne, Rapallo. Fellángol a főlény, a rendet teremtő akarát és a borzasztó álomból ébredő ember jajkiáltásával harsogja oda: az ember mégis jó! ... Meg sgha azelőtt művész olyan félelmes végtelenséggel nem szenvedte el velünk a világ kinját és sgha még nem tárta elénk senki a nyomasztó álomtól való ébredésnek ilyen tavaszos megkönnyebülését. Csillag-talan éjszakából sugárzó reggel. A világot rengető düsszonanciák, a földi nehézkedés, csalódások, szűkségek eltűntek és beleolvadnak az örök humanizmus hatalmas hangjába.

Kitárt lélekkel kell, hogy adódjék a kilencedik szimfónia és táguló, márciusi kebelled, friss agygyal kell, hogy fogadtassék. És ha az atapeszime, a melyben a magába zárkózott beethoveni lélek kicsordul, mindig utópisztikus lesz is, talán mégis egyszer megszívleli a világ a boldogító ujjmutatást, melyet Schiller látnoki nagyszerű szavaira lefordítva csak dadogva tudunk még utána mondani:

Seid umschlungen... in der Freude...
Brüder... Millionen!...

Élesedik az olasz—jugoszláv konfliktus.

Olasz hadkötelesek nem hagyhatják el az országot. — A fascista sajtó kioktatja Jugoszláviát. — A nagyhatalmak a konfliktus békés megoldásán dolgoznak.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)
Az európai nagyhatalmak erélyes fellépése eredménnyel járt: a balkáni helyzet megoldás előtt áll és remény van arra, hogy az olasz-jugoszláv konfliktus elsimul. A belgrádi politikai körökben biztosra veszik a konfliktus békés elintézését, sőt Perics külügyminiszter fel is kereste az angol követet, akit megkért arra, hogy intervenáljon a békés elintézés érdekében. Nagy izgalmat keltett az a hír — amiről mai számunkban jelentést adtunk, — hogy a skupstina tegnapi ülésén Wilder demokrata képviselő inzultálta Bodrero tábornok, olasz követet. Az ülést azonnal felfüggesztették. Utána kormánytanácsot tartottak, majd újra megnyitották az ülést és Perics külügyminiszter ünnepélyesen sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy a skupstinában egy Jugoszláviával szövetségben álló állam képviselőjét megsértették. Az ülés után a külügyminiszter személyesen is felkereste Bodrero tábornokot és sajnálkozását fejezte ki. Wilder, képviselőt, aki a kínos incidens okozója volt, az elnök javaslatára három napra kizárták a skupstinából.

„Fejlet a fascista sziklának ...

Római jelentések szerint az olasz sajtó visszautasította azt a német tervet, hogy a Népszövetség tanácsát hívják egybe a bal-

Nem mernek a Népszövetséggel kísérletezni

Párisban még mindig nyugtalanítónak tartják a balkáni helyzetet. A francia sajtó főleg az angol politikát teszi felelőssé az eseményekért, miután az áll Olaszország háta mögött. A kultuszminisztériumban több okból húzódnak attól, hogy a Népszövetség elé vigyék az ügyet. Elsősorban Briand nem szívesen teszi ki a Népszövetséget ilyen teherpróbának, azonkívül igen nyomós ok, hogy Németországot nem szívesen látnák, mint választott bírót, pedig Stresemannak, mint a tanács elnökének, ez lenne a szerepe. A francia sajtó egyébként elismerően ír Németország tapintatos viselkedéséről és békés magatartásáról.

A nagyhatalmak kormányai folytatják a megbeszéléseket a konfliktus békés elintézése érdekében. Igen lehetséges, hogy a hatalmak belgrádi katonai attaséit bízzák meg a jugoszláv határon a vizsgálat megejtésével. A Martin jelentése szerint Briand az olasz követtel folytatott tárgyalásai után hozzájárult ahhoz a jugoszláv előterjesztéshez, hogy nemzetközi bizottság vizsgálja felül a helyzetet. A kamarában ma két interpellációt jegyeztek be a balkáni helyzetre vonatkozólag. A kamara mai ülésén Briand különben ebben a kérdésben beszédet fog tartani.

Anglia mérséklésre inti Jugoszláviát.

Londoni jelentések szerint a Daily Telegraph cikket írt, amelyben leszögezte, hogy a német kor-

káni helyzet megoldására. A Corriera dela Sera azt írja, hogy most a jugoszláv kormányon mulik a konfliktus elsimulása. A jugoszláv kormánynak megfelelő nyilatkozatot kell tennie, hogy a közvéleményt megnyugtassa és meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, hogy minden kétértelműség egyszerűs mindenkorra megszűnjön. Ha ez megtörténik, akkor a fiatal jugoszláv birodalom levonhatja a konfliktusból a tanulságot, hogy minden intézkedésében mértéket kell tartania. A Tevere című fascista lap éles hangú cikkben hangsúlyozza, hogy Olaszország a világháború idején megmentette a szerb hadsereget és a háború után is a legbarátságosabb politikát követte Belgráddal szemben. Jugoszlávia ellenben már hosszú idő óta izgatja Olaszországot. Jugoszláviának is tudnia kell, hogy Olaszország türelmének is van határa. Ha Jugoszlávia mindenáron fejlet megy neki a fascista sziklának, ám tegye.

A római jelentések szenzációs hírt közölnek. Eszerint az olasz vámmhatóságok utasítást kaptak, hogy a hadköteles olasz állampolgárokat ne engedjék ki az országból. A hatóságok egyidejűleg értesítették azokat az olasz állampolgárokat, akik állandóan külföldön tartózkodnak és csak átutazóban vannak olasz földön, hogy további intézkedésig nem hagyhatják el Olaszországot.

mány elejtette a Népszövetség összehívására vonatkozó tervét, ami főleg azért történt, mert Franciaország nem fogadta rokonszenven a tervet. A jugoszláv követ tegnap hosszasan tárgyalta Chamberlainnal, leszögezte, hogy Jugoszlávia nem adott ki mozgósítási parancsot és agresszív szándékai nincsenek. Chamberlain ezúttal ismét mérsékletre intette a jugoszláv kormányt és hangsúlyozta a konfliktus elkerülésének szükségességét. A helyzetet Londonban már optimisztikusabban ítélik meg, aminek nagymértékben hozzájárult Jugoszláviának ama nyilatkozata, hogy hajlandó egy vizsgálóbizottság kiküldetését kérni az állítólagos fegyverkezések ellenőrzésére. Ugy tudják, hogy néhány napon belül megalakul a jugoszláv—albán határvidékre kiküldendő vizsgálóbizottság, mely nemcsak a jugoszláv, hanem albán területre is kiterjeszti a vizsgálatot. A külügyminisztériumban a népszövetség ségi intervencióval kapcsolatban leszögezték, hogy erre csak abban az esetben kerülhet a sor, ha az egyik tagja ilyenirányu javaslatot tesz. Tegnap estig azonban ilyen javaslat nem futott be. — Egyébként — az angol politikai körök véleménye szerint — megvan a remény arra, hogy a konfliktus békés módon elintéződik.

Az athéni jelentések arról számolnak be, hogy Olaszország athéni követe, Arlotta megjelent Michalokopulosz görög külügyminiszternél, aziránt érdeklődött, hogy Görögország milyen álláspontot foglal el a jugoszláv—olasz kérdésben. A külügyminiszter kijelentette, hogy passzív magatartást tanúsít és csak akkor avatkozik a kérdésbe, ha a görög érdekeket veszedelemben látja.

Külügyi expozé a belgrádi parlamentben.

Dr. Perics Ninko jugoszláv külügyminiszter a külügyi költségvetés tárgyalása alkalmából nagyszabású beszédet mondott, amelyben megcáfolta a jugoszlávok háborús készülődéseiről elterjedt híreket és vázlatosan megrajzolta a balkáni és az európai politikai helyzet jelenlegi konstellációját. Az érdekes külügyminiszteri expozé fontosabb részletei a következők:

A kisantant belső helyzete.

— Teljesen alaptalanok azok a híresztelések, — mondotta a jugoszláv külügyminiszter — mintha a kisantant államai között megrendült volna a jó viszony. Jugoszlávia a legjobb viszonyban van Csehszlovákiával és Romániával. Olaszországgal szemben őszintén kívánjuk a legjobb barátságos viszonyt, hiszen számos közös érdekünk van Olaszországgal.

Az olasz-jugoszláv viszony.

— Az olasz-albán egyezmény felizgatta a jugoszláv és a külföldi közvéleményt, mivel attól tartottak, hogy az veszélyezteti a jugoszláv érdekeket. De mikor láttuk, hogy a tiranai paktum voltaképpen Albánia függetlenségét akarja megvédeni, ami célunk nekünk is, ezután is fenntartottuk Olaszországgal a jó viszonyt és hisszük, hogy az továbbra is fent fog maradni.

A legjobb baráti viszony Magyarországgal.

— Az S. H. S. királyság Magyarországgal a legjobb viszonyt tartja fent és ez a viszony a legszorosabb gazdasági közeledés és kereskedelem kiéptítése irányában fejlődik. Jugoszlávia a legjobb baráti viszonyban akar élni Magyarországgal. Készek vagyunk tárgyalni a magyar tengeri tranzit-forgalom megkönnyítéséről, hajlandók vagyunk átengedni a magyar szabad kikötőből irányított, vagy odaküldött árut és igyekezni fogunk ar-

ra, hogy multhatalan érdekei meg legyenek védve. A kisantant állásfoglalásának a katonai ellenőrzéssel szemben az a célja, hogy Magyarországgal véglegesen jó és stabil viszonyba kerüljünk. Az ellenőrzés ideiglenes jellegű és bármikor beszüntethető.

El kell ismerni a szovjetet.

— Mi a nagy orosz néppel a legbensőbb baráti viszonyban állunk, tekintet nélkül arra, hogy konszolidáltak-e ott a belpolitikai állapotok, veszedelmes-e az orosz agitáció,

A sajtótörvény tárgyalását őszre halasztották

A minisztertanács még nem szövegezte meg a lakbérjavaslatot
Aprilis 23-ig a lakbérek letétbe helyezhetők

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délben miniszbertanács volt, a mely délután két órakor ért véget. A kormány tagjai mindenekelőtt a parlament jelenlegi ülészakának munkaprogramját állapították meg. Elhatározták, hogy a sajtótörvényjavaslatot az őszi ülésre halasztják, mert a javaslat megvitatása hosszabb időt venne igénybe, ami most már az időnek a nagy előrehaladottságára való tekintettel nem lenne lehetséges. Jóváhagyták a középiskolai reformról szóló javaslatot, amely a jövő héten már a szenátus elé kerül. Ugyancsak ebben az ülészakban nyernek elintézését Garoflid agrárjavaslatai, valamint a köztisztviselők fizetésének egységesítéséről szóló törvényjavaslat. A minisztertanács végül a lakbérleti törvényjavaslatot tárgyalta, azonban ma sem fejezték be annak végleges megszövegezését, mert még nem jutottak megegyezésre a lakbéremelés

vagy sem. Az orosz viszonyok ma elég rendezettek és így a szovjet elismerésével komoly formában kell foglalkoznunk. Népünk üdvözölni fogja azt a napot, amikor Oroszországgal ismét felvesszük a régi érintkezést.

A külügyminiszter ezután a legkategorikusabban megcáfolta azokat a híreket, amelyek Jugoszlávia katonai készülődéséről számolnak be és kijelentette, hogy Rómában ezekkel a híresztelésekkel azt akarják elérni, hogy egy esetleges albán felkelés esetén a következményeket Jugoszláviára hárítsák. A külügyminiszter beszéde végeztével nagy ovációban részesítették.

kvótája tekintetében. Annyi bizonyos, hogy a megállapítandó kvóta az 1916. évi bérek 14-szerese és 25-szöröse között lesz. Csütörtökön újabb minisztertanács lesz, amikor előreláthatólag végleg megszövegezik a javaslatot. A minisztertanács után Cudalbu igazságügyi miniszter kijelentette az ujságíróknak, hogy nincs szükség már most letétbe helyezni a meghosszabbított szerződések után járó házbért, mert az új törvény ki fogja mondani, hogy a lakbérek április 23-ig törvényesen letétbe helyezhetők.

— A CFR. kisebbségi tisztviselőinek nyelvvizsgálója eredményes volt. Clujról jelentik: A CFR. kisebbségi tisztviselőinek nyelvvizsgálója tegnap este véget ért. A vizsgáló bizottság ma délelőtt hirdette ki az eredményt, amely szerint a 400 vizsgára jelentkezett tisztviselő közül csak 42-öt buktatott meg, akik szeptemberben pótvizsgát tehetnek. A bizottság ma Oradeara utazott, hol folytatja vizsgáztatást.

T A R C A.

Hogyan él a mai pesti nő.

— Levél egy budapesti asszonyhoz —

Nagyságos Asszonyom! Bocssáson meg nekem és higye el, hogy semmi tendencia nem volt abban, mikor tegnap délután a Ritzben a Five o'clock Team-n méltatlankodva odafordultam a pincérhez és azt mondtam: „Főúr, mondja meg a mellettem ülő fiatalembernek, hogy délután nem szokás szmokingot hordani, a társaságban lévő hölgynek pedig mondja meg, hogy a hosszú szoknya már kiment a divatból.” Ismétlem Nagyságos Asszonyom meg kell hogy bocssáson, mert hiszen ugyebár én nem tudhattam, hogy a szmokingos fiatalember, aki cigarettájáról egy blazirt mozdulattal veri le a hamut, miközben monoklija elegánsan csillog a csillár fényében, nem más, mint Kegyed, Nagyságos Asszonyom, akit egy évvel ezelőtt kissé moleton volt szerencsém tisztelhetni a Dunakorzón, miközben haja, mely most szénfekete, szőkén és aranycsan csillogott a napfényben. Továbbá azt sem tudhattam, hogy az ábrándos tőzsdebizományos, akit a la Krausz Simi bubifrizurájában és buggyos charleston-nadrágjában, valamint az emberi képzelet legvégsőbb határáig svájctól zakójában nőnek néztem, ugyanaz a fiatalember, aki egy évvel ezelőtt kegyed mellett ment a korzón csakhogy akkor Valentino frizurát hordott, sportruha volt rajta, knikebockerral és szájában a férfiaság emelése céljából kurta angol pipa lógott. Mondom azóta az öltözködésben nagy eltulodások állottak elő s végeredményben nem kívánhatja tőlem Nagyságos Asszonyom, hogy azonnal meg tudjam megkülömböztetni egymástól a feminin férfit és a masculin nőt.

Egyébként ha már a mai pesti nő életéről tartunk, engedje meg Nagyságos Asszonyom hogy a testsúly problémáját is szóba hozzam. Őszintén szólva ennek az apropóját az adta meg, hogy Kegyedet a minap az Erzsébet hid budai hídfőjénél lévő Hungária forrás ivócsarnokában látták, midőn lefízett ezer koronát és felhajtott egy nagy pohár gőzölgő lithiumos

vizet. Ha nem csalódom, Nagyságos Asszonyom, úgy veszem észre, hogy Kegyed le akar fogyni és ezért látogatja oly gyakran a kies budai forrást, hogy ott a karlsbadi sóval preparált lithiumos, kalciumos, jódos, brómos és egyéb vizek áldásában részesüljön. Persze nem azért mondtam ezt Nagyságos Asszonyom, hogy rápirítsak Kegyedre, mert hiszen ha herceg Odescalchinének, őgróf Pallavicini Alfrédének, özv. Lánczy Leonának, Ligeti Juliskának, Vaály Honának, Péchy Erzsinek, Titkos Honának, Somogyi Nusinak, Somogyi Bogynak, Pálmay Ilkának, Nagy Terinek, Adler Adelinának, Bud Jánosnak, Rakovszky Ivánnak, Nagy Emilnek, Balla Aladárnak, gróf Zichy Rafaelnak, Rassay Károlynak, ifj. Wekerle Sándornak, Kállay Tamásnak, Nádor Jermónak, Szép Ernőnek, Kiss Ferencnek, Ernőd Tamásnak, Dénes Istvánnak, Latabár Kálmánnak és másoknak nem derogál naponként meglátogatni a pavillont, akkor Kegyednek sincsen miatta szégyenkezésre oka. Mindenesetre azt Kegyed is feltűnőnek találja Nagyságos Asszonyom, hogy manapság Pesten a nők úgy menekülnek a testsúlyuktól, mint valami halálos vétektől. A Hungária forrás ivócsarnokába naponta 4—5000 lélek, javarészt hölgy fordul meg, pedig az igazi szezon csak tavasszal kezdődik, amikor a lithiumos víz fogyasztóinak száma napi 9—10.000-re szaporodik. Ez igen csinos bevétel lenne a fővárosnak ha az ivócsarnok fenntartása és állandó kibővítése nem kerülne többre, mint amennyi a várható bevétel. Csakhogy sajnos többre kerül és ugyebár Nagyságos Asszonyom, a hölgyek nem bánnák, ha minden férfi olyan gavaljár lenne, mint a főváros, mely nem sajnál költséget és fáradságot ha arról van szó, hogy a pesti nők szifidi természetekkel és darázsderekekkel reprezentálják a pesti asszonyszépséget. Azonban a lithiumos víz nem minden, amit a pesti asszony a lefogás érdekében reszkiroz. A Rudas fürdő uszodájának csinos szőke pénztárosnője, Eti kisasszony, naponta legalább száz hölgynek ad el uszodajegyvet, akik vígan lubickolnak a 22 fokos vízben november közepén, csak azért, hogy néhány dekát fogyjanak. Az előkelő höl-

gyek serege jár ide, hogy órákhosszat uszson, vízben legyen, pacskolja magát langyos és meleg vízzel. Nem kis riadalmat okozott az elmúlt napokban, amidőn a vízben egy gyöngysort talált valaki. Kié lehet a gyöngysor és vajjon valódi-e ez, ez a probléma izgatta a női kebleket. Csakhamar jelentkezett a tulajdonos, aki őszintén bevallotta, hogy csupán — a csat valódi, a gyöngysor az hamis. A gőzfürdők is tele vannak a hölgyekkel, akik izzasztják, dörzsöltetik, masszíroztatják, masszíroztatják, pakkoltatják és hengergetik magukat és mindezt a karcuság érdekében. Ezek nagy áldozatok Nagyságos Asszonyom, készségesen elismerem és éppen ezért nem is lepott meg, midőn a múltkor barátnője ömagyságát láttam az Asztoriában, midőn odahajolt férje fülehez és irulva-pirulva sugott valamit. A férj meglehetősen nézett a Kegyed barátnőjére Nagyságos Asszonyom és megsimogatta az arcát. Erre barátnője ömagysága azt mondtotta: „És képzeld drágám ez már a harmadik...” Isten mentis Nagyságos Asszonyom, ne méltóztatásék tévedni és ne méltóztatásék semmi rosszra gondolni. A harmadik kilóról volt szó, melyet ömagyságának sikerült magáról leizzasztania, lemasszáztatnia és leuszni.

Általában abban megegyezhetik velem Nagyságos Asszonyom, hogy nem kicsiség ma összefüggő képet alkotni a pesti nő mindennapi életéről. Mert ugyebár napirendem vannak az olyan jelenetek, mint amely velem történt a minap. Az egyik divatos klub termében sétáltam egy barátommal, midőn az egyik kártyaszobából nagy zaj és kártyacsapkodás lármája hallatszott. A domináns szerepet egy izgatott és magas nő hang vitte, mely ezt mondtotta: „Micsoda, én nem csináltam meg a szűrtrükköt?”

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a négy hölgy, aki ilyen szépen hajbakapott, bridget-et játszott és itt merültek fel a differenciák, melyek ilyen eruptív következményekre vezettek. Egyébként nem rossz ötlet, hogy a hölgyek újabban rávetették magukat a bridget-re. Nagyságos Asszonyom, bizonyára tisztában van a különböző új művészeti irányokkal, ame-

Tavaszi kóborlás az aradi korzón.

Nagy port vert fel az uccaseprő — Szép hazugságokra süt le a nap — Koldulni sem szabad ezen a ragyogó tavaszon?

(Arad, március 22.) Bizonyos aggodalommal kezdem meg írásomat a tavaszról. Alapos okom van a félelemre, mert ahányszor még megállapítottam, illetve tudtára adtam a közönségnek, hogy esik az eső, hull a hó, zivatar van, másnap reggel ragyogó napsütésben kézbesítették az Aradi Közlönyt olvasóinknak. Természetesen, ha szép időt konstataáltam, ázott ujságokat kapott reggelenkint a friss hírekre szomjazó közönség, mert odakint szakadt az eső. De most, miután napok óta tavaszodit játszik velünk a március, próbára teszem antiijóslási tehetségemet és megállapítom, hogy gyönyörű szép az idő, süt a nap, rügyeznek a fák, ibolyákat árulnak az öregasszonyok, olyan meleg van, hogy a nyári felöltő is beolvad rólunk; szóval nagyszerű tavasz van. És most lássuk mi lesz holnap... De mielőtt cikkem nyomán megindulnának az esözések, le kell írnom tavaszi körsétám eredményét.

Egy bájos fiatal asszonnyal találkoztam a korzón, szép tavaszi ruha volt rajta és mert tavasz van, hát hozzá csatlakoztam. Egy ideig sétálgattunk és természetesen a tavaszról beszélgettünk. A korzó színes, üde volt, mint egy Szimnyi-Mense festmény és a kellemes, pasztel-színű toalettk, kosztümök és tavaszi felöltők, a gyönyörű lábához tapadó telyem harisnyák virították, mint a mozgó virágszálak. A fiatalasszony egyszerre nagyot sóhajtott mellettem.

— Rám gondolt? — Kérdeztem, miközben igyekeztem szentimentális dallammal aláfesteni ezt két szép és örökké új szót.

— Nem — felelte köhögve — vissza kellett tartanom a lélegzetemet, mert olyan hatalmas port kavart fel ez az uccaseprő.

Lehítva és érthető gyűlölettel néztem az uccaseprőre, aki nemes buzgalommal seperte

lyek között legelterjedtebb: az önarcképfestészet. Őszintén bevallom, hogy a képzőművészet e sajátos ága alatt a pesti asszonynak szinte a tökélyig fejlődött puderozást és ruzsozási technikáját értem. Ha megmondatott a négieknek, hogy a pesti nőnek nyomában rózsák nőnek, akkor némi travesztálással elmondhatjuk, hogy most a pesti nőnek nyomában ruzsok nőnek. Mindezt nem szemrehányásképpen mondom, mert ugyebár Nagyságos Asszonyom kétségtelen, hogy a pesti nőnek joga van arra, hogy a természet által megtagadott előnyökét utánpótolja. Ha pedig némi megjegyezni valóm mégis van a tárgyban, az legfeljebb arra szorítkozik, hogy a legjobb üzletet a természet korrigálásán, a droguszták csintálják, akik havonként több mázsa pudert és mintegy 50.000 mad ajkpirosítót adnak el.

Ha mindezekhez hozzávesszük azt, hogy 500.000 pesti nő közül a gyermekek és agyak leszámításával, tehát 10—65 évig minden nő táncol és hetenként legalább háromszor táncol, akkor csaknem tökéletes képet alkottunk magunknak a mai pesti nő minden napi életéről. Rekapitulációképpen állapítsuk meg Nagyságos Asszonyom hogy a pesti nő öltözködik, uszik, fog, keveset eszik, keveset iszik, bridg-el, táncol, sőt némileg még flörtöl is. Mindezek után ismétellen kérem Nagyságos Asszonyom, hogy bocsássom meg, amiért soraimmal zavartam és ígérem, hogy legközelebb csak amikor fogom ismét tenni, ha a Ritzben netalántán fraikkban és kopasz fejű fogom viszontlátni. Ja igen bucsuzásul még majdnem elfelejtettem megemlíteni Budapest előkelő hölgyközönségének legújabb kedvencét, dr. Weisz Sárít, aki a királyi palotában székel és alkihez csak számmal lehet már bejutni. Önagysága, aki kávézó orvosnő is, elektromos masszírozó- és fagyaszítógépeket hozatott, amelyek valóban a legmodernebb fogyasztási szerszámok. Ezenkívül a nők itt tornáznak, sportolnak, úgyhogy az elektromos masszázsszal együtt természetesen és gyorsan fogynak le. Diszkrécióm tiltja, hogy elmondjam, kik azok, akik így fogynak, egyébként azt hiszem Nagyságos Asszony, Ön is közöttük van. *Forgács Ervin.*

a korzózók orra alá az ucca porát.

Kissé behangoltan ballagtam a Marospart-ra, de az erőt, fiatalságot, életet, örömet adó napsugár, enyhe szellő ismét felvillanyozott. Nem fontos, gondoltam. Semmi se fontos. Sem az uccaseprő, sem kínai háború, sem az olasz—jugoszláv konfliktus, csak az fontos, hogy tavasz van. Isteni, csodálatos tavasz, ami rózsaszínű szemüveget kapcsol orrunk tövére. Nem akarunk látni mást, csak mosolygó, nevető, vidám arcokat. Az ibolyák árusítóit észre sem vesszük, ha nem fiatalok. A nőket csak akkor látjuk meg, ha szépek. És milyen szépek ilyenkor a nők, milyen fenségesen szépek. Nem is tudom, hová lesznek télen ezek a gyönyörű nők. Bizonyosan visszamennek a

Interpellációk napja a parlamentben.

Miért tiltottak be egy filmet az iskolákban és kaszárnyákban? — Cudalbu miniszter nyilatkozott a lakbérkérdésben.

(Az Aradi Közlöny *bucuresti-i tudósítójának távirata.*) A kamara mai ülésén Tzoni kéri a kormány jóváhagyását a iasi-i tanítóbank felállításához. Trancu-lasi kijelenti, hogy törvényjavaslatot fog benyújtani, amely megszünteti a népbankok és központjuk közötti ellentéteket. Florescu felvilágosítás kér, hogy miért tiltották meg a „Nemzet vitézei” című film bemutatását az iskolákban és kaszárnyákban. Mirto parasztpárti kéri az igazságügyi minisztert, mondja meg nyíltan, hogy 1927. április 23-án lesz-e evakuálás, vagy pedig az összes lakbérleti szerződések meghosszabbítást nyernek. Cudalbu igazságügyi miniszter válaszában kifejti, hogy a fizetendő házbérek a törvény kihirdetésétől kezdve, április 23-ig letétbe helyezhetők. Azok a lakók, akik ma meghosszabbított szerződés alapján bélik lakásaikat,

Mennyországba. Ilyenkor tavasszal pedig visszajönnek hozzánk, hogy gyönyörűséget okozzanak nekünk. Tavasszal minden nő szép, illatos, mint a nyíló rózsza... Oh, ha költő lennék...

De, mi az?!... Valami savanykás szagot hoz felém a szél. Mögöttem tempós kopogások, fáradt és fájdalmas nyögések hallatszanak. Hátra kell nézni. Tizenkét, rongyokba burkolt, beteg, nyátképi, görnyedt öregasszony kullog botjával tapogatva, előre. Rendőr kíséri őket a törvényszékre, mert kolduláson fogták a szerencsétleneket. Jaj! Nincs már tavasz. A nap fénye sem rózsaszín már, hanem irigysárga. Mért nem hagyjátok őket koldulni a templomok előtt? Miért raboltátok el ezeket a szép, hazug illúziókat? Hiszen tudhattátok, hogy a templomi hangulathoz mennyivel jobban illik a nyomoruság nyomán felsíró részvét?... Miért nem hagyjátok őket ott? Miért hoztátok bele ebbe a szomorú, könnyes tavaszba... (p. g.)

október 26-ika előtt nem kötelesek kiköltözni. Mirto tudomásul veszi a miniszter felvilágosítását. Ezután áttérnek a napirendre és megkezdik Mircescu hadügyminiszternek egy telekcsere ügyében beterjesztett javaslata tárgyalását. Angheliescu és Pop Misu támadják a javaslatot, amelyet a hadügyminiszter védelmébe vesz. Az ülés folyik.

A szenátus ülésén Plesoianu kéri, hogy Erdély és Bucovina képviselőjét is vegyék be a legfelsőbb törvényhozó tanácsba és a legfelsőbb közigazgatási tanácsba. Luchasievici cernauti szenátor a pénzügyi krízis ügyében szólal fel, amelyet véleménye szerint főképpen a Banca Nationala hitelpolitikája idéz elő. Beszél továbbá a hadikárosultakról, akik Bucovinában nagyoni mostoha elbánásban részesülnek. Kiseb jelentőségű felszólalások után az ülés véget ért.

Mussolini barátsági szerződést köt Magyarországgal.

Bethlen gróf miniszterelnök római utja is összefüggésben van a szenációs külpolitikai tervvel.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A magyar felsőház és a képviselőház külügyi bizottságát keddre, illetve szerdára összehívták és ezeken az üléseken a miniszterelnök is részt fog venni. A bizottságok váratlan összehívását azzal okolják meg, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök a napokban elutazik Budapestről és azért szükségesnek tartja, hogy a külpolitikai helyzetről informálja a két ház bizottságát. Beavatott helyen úgy tudják, hogy a magyar miniszterelnök olaszországi utja tényleg küszöbön áll, sőt némelyek már arról is tudnak, hogy Bethlen csütörtökön indul utnak Rómába. Csütörtök délután utazik el ugyanis Pestről gróf Dusini di Monge budapesti olasz követ is és Bethlen vele utazik el, állítólag Olaszországba. Az olasz követ

felesége tegnap már el is hagyta Budapestet. Illetékes helyen Bethlen csütörtöki utazásáról még nem tudnak semmit, de azt határozottan állítják, hogy a miniszterelnök utazása tényleg küszöbön áll.

Bethlen utazásával kapcsolatban párisi jelentések arról számolnak be, hogy Mussolini barátsági szerződést akar kötni Magyarországgal, amivel azt akarja elérni, hogy befolyást biztosítson magának Magyarország külpolitikájára. Így akarja Olaszország megakadályozni azt, hogy Budapest, Bélgád és Bucuresti között olyan viszony fejlődjen, amely esetleg zavarhatná Olaszország külpolitikai céljait. Ellenszolgáltatásul Olaszország pénzügyi téren messzemenő koncessziókat fog adni Magyarországnak.

Hősies mentőorvos.

Súlyos sebesüléssel is teljesítette kötelességét.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Dr. Rác Lajos budapesti mentőorvos önfeláldozó kötelességteljesítéséről rövidesen már írtunk; most a következő részleteket jelenti az esetről pesti tudósítónk: Hétfőn hajnalban egy rendőr arról értesítette a mentőket, hogy a farkasréti temető közelében öngyilkos lett egy fiatalember. A mentőrség dr. Rác Lajos mentőorvos vezetésével autóba szállt és úgy sietett a helyszínre, a Sashegy-dűllő közelében azonban a mentőautó belezuhan az árokba és dr. Rác agyarázkódást szenvedett. Az ápoló és a soffőr nagynehezen magához térítette és ekkor az orvos hordágyon a helyszínre vitette magát. Az öngyilkoson, Rédey Krebsz Lászlón azonban már nem lehetett segíteni, a golyó szíven találta és meghalt. Az öngyilkos közelben lévő édesapját értesítették az esetről, aki eszméletlenül

esett össze, mikor fia holttestét meglátta. Dr. Rác legyőzve irtózatot fájdalmait, magához térítette a szerencsétlen apát, de azután ő maga hullott vissza eszméletlenül a hordágyra. Dr. Rácot a Verebely-klinikára szállították, ahol most súlyos betegen fekszik. A mentőegylet elnöke meglátogatta a klinikán Rácot és az egyesület köszönését fejezte ki neki.

Április

1.

Az új előfizetési negyed küszöbén arra kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az „Aradi Közlöny“-ért való hátralékos tartozásukat, valamint az előfizetés megújítását a kiadóhivatalnak idejekorán beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Művészet.

* A színház műsora. Szerda: Nem nőstülök vigyátek. (B. bérlet.) Csütörtök: Bajadér, operett. (Horváth Mici felléptével. C. bérlet.) Péntek délután 3 és fél óraker: Cirkuszhercegnő, operett. (Félhelyárak.) Este 8 és fél óraker: Asszonykám, operett. (A. bérlet.) Szombat délután 3 és fél óraker: Éva, operett. (Félhelyárak.) Este 8 és fél óraker: Vigyázat, női szakasz! bohózat. (Bemutató előadás. B. bérlet.)

* Sirota Leo hangversenye. Sirota Leo kiváló pianista kvalitásairól már többször megemlékezünk. Tegnap hangversenye után ismételtén megállapíthatjuk kiváló zenei tudását, melyel a finoman műanszírozó kidolgozás mellett is megőrzi a kidomborítja a kompozíció pregnáns karakterét. A különböző stílusokba egyformán beleéli magát. Bár vérmérséklete inkább a romantikusok felé hajtja. Minden technikai nehézséget játszi könnyedséggel legyőző virtuozitása sok erővel és dinamikai lendülettel párosul. Kiemelendő még változatos színes billentése, mellyel szinte orkesztrális hatásokat csal ki hangszeréből. A templomi áhítattal élvezett „Mondschein”-szonáta után felzúgó orkányszerű taps bizonyítja, hogy a hervadhatatlan frisseségű Beethoven még száz év után is a legjobb műsordarabokat adja. Igazi elemében a Chopin-darabok előadásánál volt. Chopin eleganciával kaptuk különösen a két Etüdöt (cisz-moll és geszur), ezt a két csodálatos költeményt melyeknél a technika inkább csak keretül szolgál. A csatajelenetet érzékítő „Reitor” Polonaise-t démonikus erővel játszotta. A két impresszionisztikus Debussy kompozíciót (cakewalk, Reflets dans l'eau) finom stílusérzékkel adta elő. A Smetana- és Prokofiew- apróságok előadása úde frissességgel hatott. Végül Liszt „Don Juan” fantáziájának meseri előadása és több ráadás tetőzték be az est sikerét. Dr. Sz. K.

* A Bajadér, Kálmán Imre világhírű operettje csütörtökön Horváth Micivel a címszerepben kerül színpadra. A népszerű primadonna betegsége után most először lép az aradi közönség elé. A fő férfiszerepet László Andor játssza.

* Simphonikus Beethoven emlékünnepe a Kulturpalotában március hó 27-ikén. — A „Bánati és erdélyi hivatásos zenészek szövetsége” 1927 március hó 27-én vasárnap délelőtt 11 óraker a szövetség alapja javára a Kulturpalota nagyteremében Radu Urateanu karmagy vezényletével nagy zenekari hangversenyt rendez. A zenekar 75 hivatásos zenészből áll. A hangversenyen a timisoarai és aradi hivatásos zenészek teljes számban, továbbá a temesvári városi zenekola összes tanárai közreműködnek. Műsor: 1. Gyászinduló a III. (Eroica) szimfoniából. 2. Beethoven VII. Simphonia teljesen. 3. Beethoven V. Simphonia teljesen. Jegyek 20 és 80 lei árban már kaphatók Oláh Sándornál (Minorita-palota).

* Vigyázat, női szakasz! Aki kacagni akar, az el ne mulassa, hogy szombat este elmenjen a színházba, ahol Hennequin „Vigyázat, női szakasz!” című raffináltan szellemes és finoman pikáns bohózatát mutatják be. A próbák nagyban folynak az újdonságból, amely szenzáció lesz.

— Filharmonikus próba. A filharmonikus teljes énekkar ma, szerdán este 7 óraker összpórárt tart a Kulturpalotában. Zenekari próba pénteken este fél 9 óraker.

— A Minerva e hó 25-iki 5 órai műsoros előadásán a Kulturpalotában Baranyi Bella hegedű- és Knapp nővérek táncszámán kívül színpadra kerül az aradi tornaegyesület műkedvelő csoportjának közreműködésével Molnár Ferenc „Színház” darabjának III-ik része, az „Ibolya” vigyátek, stb. stb. Jegyek „Minervánál” Löbl hírlapirodában.

— Róna, Jósika, Darvas e hó 26-iki, szombat esti hangversenyére már csak igen korlátozott számban kaphatók jegyek. Szessen Oláh Sándor és Társa könyvkereskedésébe és biztosítsa helyét ezen páratlan művészestélyre. A darabokban Mészáros Béla, Olasz Lajos és Kallós József, a Városi Színház tagjai kollégiális szeretettel támogatják szereplésükkel fenti művésztört.

Elnökválasztás előtt az aradi iparosság

Egy küldöttség fogja felajánlani a testület diszelnökségét Steigerwald Alajosnak — Az Ipartestület tagjai el akarják kerülni a választási harcokat

(Arad, március 22.) Nagy izgalommal készül Arad iparossága a vasárnapi közgyűlésre, amelyen az aradi ipartestület elnöki székét töltik be. Mint megírtuk, két jelöltje van az iparosságnak: Steigerwald Alajos és Reinhart Gyula. A múlt vasárnapi ülés határozatképtelen volt, azonban a következő ülés, a megjelentek számára való tekintet nélkül, határozatképes lesz és így minden körülmények között vasárnap sor kerül az elnökválasztásra. Az aradi iparosság vezetőinek egyrésze azonban elejét akarja venni a választási harcoknak, a korteskedéseknek, a személyi ellentéteknek és ezért igyekeznek egy olyan platformot létesíteni, amely megteremti a békét az aradi iparosok között.

Ma este az Ipartestület tanácstermében értekezletet tartottak, amelyen az előjáróság több tagja megjelent. Az értekezleten Kohn Miksa aradi bádogos elnököt. Több felszólalás után leszögezték, hogy a választást korteskedés nélkül akarják lebonyolítani, mert nem akarják, hogy az elnökválasztás kérdése miatt ellentétek támadjanak Arad iparosságában. A felszólalók Czeiler István, Baricz Máté, Zombory Gyula, Lakatos Mihály és Hidvéghy Mátyás mind hangsúlyozták, hogy a mai nehéz viszonyok között, amikor az iparosságnak amugy is nehéz harcot kell vívnia a létért, nem szabad ellentéteket felidézni. Leszögezték, hogy Steigerwald Alajosnak nagy és felbecsülhetetlen érdemei vannak az aradi ipartestületi ügyek vezetésében, de szükségesnek

tartják, hogy tekintettel a testület nagy terveire, a jövőben erőteljesebb kéz irányítsa az Ipartestület ügyeit.

Ezért Czeiler javaslatára bizottságot küldöttek ki, amely holnap délelőtt megjelenik Steigerwald Alajosnál és felajánlja az örökös tiszteletbeli elnökséget. Kimondotta az értekezlet, hogy a vasárnapi választáson elnökül Reinhart Gyulát jelölik, akinek nagy érdemei vannak az Ipartestületi Szövetségének megteremtése körül, az Iparosbank megszervezésében és az Orthon létesítésében. A bizottság tagjaival Czeiler Istvánt, Dick Samut, Bräuner Viknost, Varga Kálmánt, Gáspár Árpádot, Marencsák Ferencet és Kádár Istvánt választották meg.

A küldöttség felkérésének eredményét általános érdeklődéssel várja az aradi iparosság, mert ha Steigerwald Alajos nem fogadja el a felajánlott tiszteletbeli elnökséget, a vasárnapi közgyűlésen lesz az erópróba; melyik csoport bírja a többség bizalmát: Steigerwald Alajos hívei, vagy Reinhart Gyuláé. (Steigerwald Alajos csoportja, amely a tiszteletbeli elnökség felajánlásáról már értesült, nem tartja valószínűnek, hogy elnökjelöltje elfogadja a felajánlott tisztséget.) Az aradi iparostársadalom minden erejével a békés megoldást kívánja és általános a vélemény, hogy a testület jelenlegi, érdemes elnöke, Steigerwald Alajos örömmel fogadja az aradi iparosság bizalmának ezt az újabb, diszes megnyilvánulását és ismert békeszeretetével azon lesz, hogy személyi küzdelmek ne akadályozzák az alkotó munkát.

Hozomány nélkül nincs házasság.

Aradi színésznő és timisoarai nagykereskedő szomorú tavaszi regénye.

(Arad, március 22.) A tavasz, amely a romantikus szerelmi regényeknek szülőanyja, minden esztendővel néhány hangulatos szerelmi történetet produkál. Ezúttal azonban az első tavaszi regény nem végződött oly kedvesen, mint az ilyenkor, virágnylás idején szokás, az 1927. első tavaszi történetébe beleavarkozott a realizmus, a Ma bálványa; a Pénz. A regény hősnője pedig nem evezett be a házasság boldogmadt mezejébe, hanem szomorúan siratja ábrándjait, könyörtelen kezek széthasították a rózsaszínű fátylat, amellyel a leányálmok a szép jövőt átszótták.

Mintegy fél évvel ezelőtt kezdődött a regény. Hősnője az aradi szintársulat egy szimpatikus, fiatal női tagja, aki felesztendővel ezelőtt megismerkedett egy nagy, milliós timisoarai börtület egyik 28 esztendőös tulajdonosával. A fiatalember, gazdag szülői gyermeke, beleszeretett a szép színésznőbe és tudtára adta, hogy komoly szándékkal udvarol, mert néhány hónap múlva az anyakönyvvezető elé akar vele járulni. A fiatal színésznő szerette a fiatalembert és hónapokom keresztül gyönyörű álmokat szőttek a jövőről, amely csak szépet mutatott nekik. Az idő telt és végre elérkezett a kitűzött nap, amelyen a fiatalember hozzáfogott szándékai megvalósításához. Aradra jött és megjelent a fiatal színésznővel az aradi anyakönyvvezetői hivatalban, ahol bejelentette nősülési szándékát. Felvették a szokásos jegyzőkönyvet és kitűzték az esküvő napját. Nem-sokára azonban a fiatalember bevallotta, hogy szülei elleneznek a házasságot, miután vagyonos, nagy hozománnyal rendelkező leányt szántak fiuknak és nem elégednének meg a

kis színésznővel, aki csak szerelmes szívet hoz a házasságba. Újra megjelentek az anyakönyvi hivatalban, ahol a fiatalember előadta, hogy nem szeretné Aradon megtartani az esküvőt, miután itt többen ismerik és házassága hamarosan szülei tudomására jutna, jobb volna ha az esketés valamelyik Arad-környéki községben történne meg. Kívánságát teljesítették is és érintkezésbe léptek a Mureseli (Zsigmondházai) községhezaval az esküvő dolgában. A község jegyzőjének kívánságára megszerezték, az iratok bemutatásával, az alispáni engedélyt és ennek birtokában most már kitűzték véglegesen az esküvő napját. A fiatalember visszautazott Timisoarara és a fiatal aradi színésznő most már türelmetlenül várta a kitűzött nap eljöttét, amikor elhárulnak véglegesen az akadályok és egymásé lehetnek.

A megállapított nap eljött, azonban szomorú eseményeket hozott. A vőlegény helyett, annak egyik cégtársa és egy rokona jött Aradra, ahol beállították az anyakönyvvezetőhöz. Bejelentették, hogy a fiatalember szülei nem engedélyezik az esküvőt, a fiatalembernek nem szabad szegényen nősülnie, illetékehez nagyobb töké kell és ezt milliós hozománnyal kell megszereznie. Kérték, hogy erről értesítsék a kis színésznőt, ne várja vissza vőlegényét, mert az amugy sem jöhet többé. A kis regénynek ezzel vége. Az illuziók elszálltak, az álmok porbahulltak és a szimpatikus színésznőnek szomorúan tudomásul kell vennie, hogy nagy dolog a szerelem, azonban manapság a milliós hozomány sokkal fontosabb, sokkal nagyobb súllyal bír, mint a legszerelmesebb — szív.

(m. r.)

* Ünnepi előadások. Péntek délután fél helyárak mellett a diadalmas Cirkuszhercegnő van műsoron, a premier nagyszerű szereposztásában. — Este a legutolsó nagyszerű operett-újdonságot, az Asszonykámot játsszák. Szombat délután fél helyárak mellett Lehár legszebb operettje, az Éva van műsoron. A címszerepet Havassy Mimi játssza, aknek László Andor a partnere.

* Molnár Ferenc új színműve: a Bravur. Molnár Ferenc új háromfelvonásos színművet írt, amelynek egy miniszter a főszereplője és cselekménye a háboru előtti időkben játszódik le. A szindarabnak „Bravur” a címe és azt már a bécsi Burgtheater is lekötötte előadásra.

Könyv-, zenemű-, papír-, nyomtatvány-, írószere- és kölesönkönyvtári szükségletét KERPEL IZSÓ 30 év óta fennálló cégénél szerezzé be!

— A magyar belügyminiszter a külföldi Beethoven-ünnepségeken. Budapestről jelentik: Scitovszky belügyminiszter pénteken egy hétre külföldre utazik, hogy a magyar kormány képviselőiben több külföldi városban résztvegyen a Beethoven-centennárium alkalmával rendezett ünnepségeken.

Hogyan lepleztem le Mussolini besugóját?

A diktátor kezei hosszúak. — Játék a halállal. — Párisban élő olasz emigránsok fantasztikus harca a fascizmussal.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Nino Sacchi olasz szociáldemokrata publicista az elmúlt év őszéig a Genuában megjelent „Lavoro” című szociáldemokrata napilap szerkesztője volt. Mussolini az elmúlt év novemberében betiltotta a lap megjelenését, a genuai fascisták viszont összerombolták a szerkesztőséget és a nyomdát. Sacchinak sikerült Franciaországba szöknie és a Párisban megjelenő antifascista „Corriere degli Italiani” című olasz lap szerkesztője lett. Ez év januárjában nagy feltűnést keltett az a botrány, amelynek előzményeként egy Canovi nevű fascista Sacchit Olaszországba akarta csalni. A botrány következményeként erőves hangu jegyzékváltás keletkezett Franciaország és Olaszország között. Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának mostan a következőkben alkalma van a halál torkából megmenekült Nino Sacchi izgalmas oikkét közölnie a nagy port felvert affér lefolyásáról:

Kalapiját mélyen arcába huzva, vad átkokat szórva a fascizmusra: így mutatkozott be szerkesztőségünkben Newton Canovi, Mussolini lapjának, a „Popolo d'Italia”-nak szerkesztőségi igazolványával igazolja magát, egyúttal azonban igen tiszteletlen szavak kíséretében az asztalra hajítja a fascista lap egyik legutóbbi számát, amelyben olvasható, hogy Canovit kizárták a „Popolo d'Italia” szerkesztőségéből és a fascista pártból.

Gyorsan összebarátkozunk és naponta órák hosszat vagyunk együtt. Miért is ne biznék benne? A legtöbb fascista kém, akik körülvesznek bennünket rendszerint azt állítják, hogy sohasem volt köztük a fascizmushoz. Canovi azonban mindenkinek elmeséli, hogy még a múlt héten belső munkatárs volt a „Popolo d'Italia”-nak.

Néhány nap múlva, amikor már tegezős viszonyban voltunk egymással, Pirazzolinak vesélyes voltáról kezdett beszélni. Röviden: Pirazzolit hamar el kell rakni az utból. Ő maga hajlandó ezt a kémet lelőni, azonban, sajnos, nincsen revolvere. Mit lehetne csinálni? Szerezsek számára revolvert. Szinte erőszakosan két darab 100 frankos bankjegyet akar kezembe nyomni.

En azonban lebeszéltem. A terv esztelennek és politikátlannak tetszik nekem.

Gyanakodni kezdtem és elhatároztam, hogy Canovit észrevétlenül figyelni fogom. Értésére adtam, hogy sok igen érdekes dologról van tudomásom és Canovi lépre ment. Mindent tudni akart. Mindenekelőtt azon barátaink után érdeklődött, akik látszólag a fascista pártba tartoznak. Néhány vad fascista nevet sorolom fel. A neveket később egy cigarettaskatálva hátlapjára láttam feljegyezve, amikor elővigyázatlan módon cigarettával kinn volt.

Most már tudom, hogy kivel van dolgom. Egy este titokzatos arccal jött hozzám. Megesketett, hogy arról, amit mostan mondani fog, hallgatni fogok. Azután elkezdte:

Az összeesküvés, amelyen a fascistapártból történt nyílt kizárása óta dolgozott, már addig érelődött, hogy tervét: Olaszország megszabadítását Mussolinótól, végrehajthatja.

Nizzában már várakozik a motorcsónak, amelyre őt Korsika partjának egy bizonyos helyére fogja szállítani. Ottan már repülőgéppel várakozik reá, evvel néhány óra alatt Rómába fog repülni és ottan Mussolininak a Via Rassegnaban lévő házára dinamit-bombákat fog hajítani. Ennek a tervnek végrehajtásánál azonban okvetlenül szüksége van közreműködésemre. Tudja, hogy a háboruban repülőhadnagy voltam és hangsúlyozza, hogy olyan társra van szüksége, aki bánni tud a repülőgéppel és mindenekelőtt a bombák biztos, szakszerű hajításához ért.

Elfogadom ajánlatát és megbeszéljük, hogy másnap délelőtt egy kávéházban találkozunk.

— Nem veszíthetünk időt! — kiáltja másnap, miközben lihegve asztalomhoz szalad. — Egy órán belül utaznunk kell.

Erre nem voltam elkészülve, azonban összeszorítom fogaimat és alkalmazkodom.

egy fél óra időt kérek, hogy gyorsan csomagolhassak.

Matie Marianihoz, a velem együtt elmenekült költőhöz sietek és Marianinak nyomában kitűnő terve van számomra.

— Utazz nyugodtan Canovival Nizzába, — tanácsolja. — Ezalatt telefonálok Campolonghinak, a „France de Nice” olasz szerkesztőjének és közlöm vele az összeesküvést. Lehetőleg nyomban megérkezésed után keress fel Campolonghit, addig gondolkodni fogok arról, hogy miként védjenek meg téged Nizzában és hogyan figyeljék ott meg Canovit.

Délelőtt 10 órakor Nizzába érkeztünk és egy, a pályaudvar közelében levő szállodában szállunk meg. Canovi nyomában összeesküvőtársaink felkeresésére indul, én pedig Campolonghihoz megyek. Mariani már mindenről pontosan értesítette. Megbeszéljük, hogy a kaland befejezéséig nem fog távozni a szerkesztőségéből, én olyan sürűn, ahogy csak lehetséges, fel fogom hívni és állandóan tájékoztatni fogom Canovi terveiről. Ő „főhadiszállásáról” állandóan embereket fog küldeni az én védelmemre és főként Canovinak és cinkosainak megfigyelésére.

Visszatérek a szállodába. Canovi már szintén ott van. Fejedelmi ebédet rendel és a legfinomabb borokkal vendégek meg. Ebéd után Canovi igen el van foglalva. Leveleket hoznak számára, amelyekre válaszol. Telefonhoz hívják és alig tud szabadulni a telefonfülkéből. Azután újból megtisztel jelenlétével. Tervünk, magyarázza, egy kis változást fog szenvedni. A Korsikába induló motor-csónak Mentonban várakozni reánk, az olasz határ szomszédságában, hogy elutazásunk ne keltessen felhajtást. Oda autóval fogunk utazni, amelyet egy magyar antifascista bocsát rendelkezésünkre. Természetesen hamis utlevelekre van szükségünk és ezeket egy, az olasz konzulátuson dolgozó titkos antifascista fogja megszerzeni. Fényképemet egy idegen névre kiállított utlevélbe fogják beragasztani.

Lefényképeztettem magam és azután órák hosszat sétálok a városban és a tenger partján. Nyomomban állandóan emberek: Campolonghi orangyalai és Canovi kémei. Amint csak módomban van, telefonhoz sietek, hogy Campolonghit informálhassam. Szegény, ezen két nap alatt nem hagyta el a szerkesztőséget, egy pamlagon aludt és szendvicsekkel táplálkozott.

Korán lefekszem aludni, azonban nem tudok. A browning, amelyet Campolonghitól kaptam, kellemetlen hálótárs. Canovi a reggelinél savanyu képpel köszönt. Ő is álmátlanul hanykolódott egész éjjel ágvámban. Délelőtt két ur látogatását fogadjuk, akikben Canovi megnyugtatója szerint teljesen megbízhatunk. Az egyik a konzulátusi hivatalnok, aki a hamis utlevelet megszerzi számomra és ebből a célból átveszi fényképemet, a másik egy idősebb, jó módú. Nizzában élő „antifascista”, aki mentonei utra kölcsön adja nekünk automobilját. Az autó délben fog értünk jönni.

Telefonálok Campolonghinak és megtárgyaljuk, hogy vajon a többi összeesküvő leplezése érdekében megkockáztassam-e az utazást? Campolonghi lebeszél. A veszély, hogy élve, vagy meggyilkolva áthurcolnak az olasz határra, igen nagy, Campolonghi megfogja keresni a rendőrséget, hogy azonnal intézkedjen.

Visszamegyek szobámba. Néhány perc múlva bejön Canovi... Kopognak: az ajtóban négy rendőr áll, kezében revolverrel. Canovi az ablakhoz fut, — de a IV. emeleten vagyunk. Lassan odanyújtja kezét és enged, hogy megbilincseljék. Elvezetik. A rendőrségen Canovi makacsul tagad.

Ezalatt Campolonghihez megyek és leírom neki a két „antifascistát”, akik bennünket délelőtt meglátogattak. Campolonghi ismeri őket. Az egyik Mario Porta, valóban az olasz konzulátus tisztviselője, aki feletteseinek tudta, vagy felszólítása nélkül aligha állította volna ki a hamis utlevelet. A másik Torre, a Nizzában megjelenő „II. Pensiero Latino” című fascista hetilap főszerkesztője.

A rendőrség mindkét urat megidézi. Porta, akit mint konzulátusi hivatalnokot, akarata ellenére, amugy sem lehet megidézni, megszőkött. Torre azonban megjelenik és a velem való szembesítéskor nem tud tagadni. Beismeri, hogy Canovinak már Párisba való utazása előtt pénzt adott. Torre beismerésére Canovi is összeroppant éjféli után egy órakor. Mindent bevall. Amikor azt hazudom, hogy már Párisban is figyeltük és tudomásunk volt, hogy Pirazzolit a párisi fascista főnököt (akit megakart „gyilkolni”), többször meglátogatta, ezt is beismeri.

— Az volt a feladatom, — mondotta ordította — hogy a „Corriere degli Italiani” valamelyik szerkesztjét Olaszországba csaljam, hogy ottan lelőjjék.

Egyúttal be akarta evvel bizonyítani, hogy Franciaország elősegíti a Mussolini ellen való merényleteket. A „Popolo d'Italia”-ban közölt hír a szerkesztőségéből és a pártból való kizárásáról csak trükk volt.

A vallomás után bocsánatot kért tőlem és kijelentette, hogy egyénileg szeret és nagyrabecsül, csupán politikailag tekint ellenfelének. Azután hirtelen összeszedte magát és teatrális mozdulattal kiáltotta:

— Eviva Mussolini!

Igy leplezte le a szolgáló önkénytelenül urát és megbízóját.

Krenner Vilmos meghalt.

Nagy idők tevékeny embere távozott az élők sorából.

(Arad, március 22.) Aradváros magyar társadalmának súlyos gyászja van: az éjjel meghalt Krenner Vilmos ökl. mérnök, nyug. h. üzletvezető 87 éves korában. Az elhunyt öregúr általánosan ismert és szeretett tagja volt az aradi társaságnak és közéletnek is, kiváló egyéniségénél és sokoldalú képességeinél fogva. 1841-ben született Eperjesen, katonaiskolát és hadimérnöki tanulmányokat végzett és mint hadnagy résztvett az 1866-os olasz-osztrák háborúban. 1868-ban, amikor Magyarországon megindultak a nagyszabású vasútépítések, kilepelt a hadseregtől és vasuti mérnök lett a MÁV-nál. Ruttkán, majd Budapesten működött és résztvett a legnagyobb vasútépítésekben.

Nevezetes volt arról, hogy a vezetése alatt álló munkáknál katonás rendet és fegyelmet tartott fent. Mint felügyelő 1893-ban Clujra került, ahol megépítette a székely körvasutat és a kiüküllővölgyi vasutat. Ekkor még technikai ellenfelei is elismerték nagyszabású képességeit és 1897-ben főfelügyelői rangban került Aradra, ahol rövidesen üzletvezető helyettes lett. 1906-ban vonult nyugdíjba. Az elhunyt élénk részt vett a közéletben is és hosszú ideig volt a törvényhatósági bizottság tagja. Nagyon szeretett tudományos dolgokkal foglalkozni. Így ő alapította meg a társadalomtudományi társaságot, amelynek hosszú ideig elnöke volt. Mint geológus és csillagász is jó hírnévnek örvendett.

Az elhunytban Krenner Miklós dr. a nagy hírű erdélyi publicista és politikus, az erdélyi és bánági népkisebbségi újságírószervezet aradi csoportjának elnöke, Krenner Zoltán dr. közjegyző és Krenner Géza dr. biharkeresztesi ügyvéd edesatyjukat gyászolják. Kivülük nagyszámú és előkelő rokonságot borított gyászba Krenner Vilmos halála, akit március 23-án délután 4 órakor helyeznek örök nyugalomra a felsőtemető halottasházából.

Ingyen küldjük

az

„ARADI KÖZLÖNY”-t

március 20-tól — április 1-ig

ha most megrendeli, tehát

50 lejt megtakarít,

ha ma előfizet lapunkra.

H I R E K.

Ujságíró és tábornok afférja.

A Cuvantul munkatársának súlyos vádjai Florescu tábornok ellen. — Az olasz fegyverszállítást botrány epilógusa.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az olasz fegyverszállítás ügyében kipattantott botrány körül mára súlyos komplikációk támadtak. A Cuvantul ma két levelet közöl, amelyek közül az egyiket Florescu tábornok megbízottai intézték a lap munkatársához, Titus Enacovicéhez, aki egy cikkében súlyos vádakkal illette Florescu tábornokot. Titus Enacovici válaszolt a kihívásra és leszögezi, hogy Florescu előzőleg már beismerte az ellene emelt vádat, tehát semmi joga nincs arra, hogy fegyveres elégtételt kérjen. Válaszát így fejezi be:

— „Párba? Mircescu tábornok, hadügyminiszter ur jóvoltából Ön ugyan még viselli epoletjét, noha vétségei miatt nyomban nyugdíjaztatni kellett volna. A magam részéről ezzel minden vitát lezártam. Titus Enacovici.” Egyik-másik fővárosi lap úgy tudja, hogy az ügyben még szenzációs folytatások várhatók.

— A jugoszláv királyné hazautazik Bucurestiből. Bucurestiből jelentik: Marioara jugoszláv királyné szerdán este visszautazik Belgrádba.

— A trónörökös hazaérkezett Olaszországból. Bucurestiből jelentik: Mihály trónörökös ma reggel Florenzből visszaérkezett a fővárosba.

— Egyetemi diákvárakat épít a kormány. Bucurestiből jelentik: A kormány egy olasz és egy francia-beiga társasággal tárgyalásokat kezdett az egyetemi diákvárak felépítése végett. A nagy terv megvalósítása csak néhány éven belül várható. A társasággal tárgyalások folynak olcsó lakások építése ügyében is. Az Universal ezzel kapcsolatban úgy értesült, hogy a kormány adóval akarja megróni a lakbérleti szerződéseket a tisztviselői fizetések rendezése céljából.

— A városi egészségügyi bizottság ülése. Az aradi városi orvosi hivatal szombat délután 6 órára egészségügyi bizottsági ülést hívott egybe. Az ülés tárgysorozatán kisebb jelentőségű ügyek szerepelnek.

— Magyarországon mérséklék az adóterheket. Budapestről jelentik: A képviselőház megkezdte az 1927—28. évi költségvetés tárgyalást nyolcórás ülésekben. Temesváry előadó ismertette a költségvetés egyes tételeit. Leszögezte, hogy a helyes gazdasági politika megszerzése a külföld bizalmát és a képviselőház már abban a helyzetben van, hogy mérsékelje a polgárok adóját. Ma délelőtt a felsőházban az adómérséklési javaslat vitáját folytatták. Némethy Károly titkos tanácsos, Igaz Béla pécsi kanonok, Tarnay Gyula volt miskolci főispán, Szakács Antal, Bosnyák Géza zalamegyei kiküldött, Bezeredy István vas megyei földbirtokos, Joanovics Pál, majd Scitovszky belügy- és Bud pénzügyminiszterek felszólalása után elfogadták a javaslatot.

— Elnökválasztás után tárgyalja Csehszlovákia a szovjet elismerését. Prágából jelentik: A Nova Doba úgy értesül, hogy Oroszország elismerését a nemzeti demokrata párt és a tót néppárt tiltakozása miatt elhalasztották. Svehla nem akarja az elnökválasztás előtt még bonyolultabbá tenni a választást és ezért Benessal egyetértésben az elnökválasztás utáni időre halasztotta Oroszország elismerésének kérdését.

— Megjelent az Erdélyi Futár, Szögyényi Kiss Endre hetilapjának második száma. Az új számba Tarnóczi Lajos bihari református esperes írt felkutatástól cikket a román-magyar perszonálunió kérdéséről és az angol világpolitika kelet-európai terveiről. Románia és Magyarország összehozása az orosz szovjetek ellen a politikának főcélja és erős feketetengeri román-magyar hadiflotta kiépítése. A tartalmias és változatos Erdélyi Futár 12 lejtbe kerül, és minden újságibódénál kapható.

— Öngyilkos magyar kuriai bíró. Sopronból jelentik: Vízovszky Károly kuriai bíró, a soproni törvényszék elnöke, aki néhány nappal ezelőtt veronállal megmérgezte magát, többnapos vívódás után az Erzsébet-kórházban meghalt 62 éves korában.

Rémuralom Sanghai kínai negyedében.

Amerikai katonaság szállt partra a város védelmére. — Véres harcok Sanghai külvárosában.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Sanghaiban olyan hírek vannak elterjedve, hogy angol tiszték a kantoni hadsereg vezető tisztjeivel az egész város megszállásáról tárgyalnak. Sanghai város vezetősége a kínai negyedre kihirdette a kivételes állapotot. Tegnap Sanghaiba 1200 amerikai tengerész szállott partra katonazene hangjal mellett. A partraszállított amerikai katonaságot utasították, hogy vegyenek részt a koncessziós területek védelmében. A Fehér Házban hangsúlyozzák, hogy a védelmi akciónak semmiféle politikai jellege nincs, mert Amerika nem avatkozik be Kína belügyébe.

A kantoni csapatok előőrsei egyébként ma délelőtt a fellobogózott uccákon keresztül haladva bevonultak Sanghaiba. A menekülő sanganzi csapatok és a koncessziók védőrsége közötti csatározásokban 14 európai polgári és katonai személyt megöltek. Kínai részről több mint 200-an elesetek. Az esti jelentések szerint a sanghai kínai negyedben valóságos rémuralom uralkodik. Az uccákon állandóan harcolnak, az északi csapatok száma, akik a délre menekültek, körülbelül 10.000 és állandóan a fegyveres bandákkal harcolnak. A nemzetközi és francia területeken nyugalom uralkodik.

„A magyar külpolitikát ne az ész, hanem a szív irányítsa”

A balkáni problema a magyar képviselőházban — „Ki kell békülni a szomszéd államok népeivel”

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A képviselőház mai ülésén felszólalt Hegymegi Kiss Pál, aki hosszasan foglalkozott a képviselőválasztások alkalmával előfordult igazságtalanságokkal és ennek tulajdonítja a kormány mammuth-többségét és az ellenzék kicsinyiségét. A külpolitikai helyzetre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Veszedelmesnek tartanám beleavatkozni a balkáni problémába. Meg kell őriznünk a békét és semlegeséget, ennek a jegyében kell működnünk, hogy jóvátétesse a rajtunk elkövetett igazságtalanságok. A környező államok népeivel ki kell békülnünk, meg kell magunkat szeretettetni velük.

Utána Ernst Sándor keresztény pári szólt fel, aki kijelentette, hogy önmaguk mérsékeltek eddig magukat a külpolitikában. Most azonban napirendre tűzendő Magyarország politikai helyzete is, amelynek a problémájával állandóan foglalkozni kell. Be kell bizonyítani az egész világnak a békeszerződés tartathatóságát. (Zajos helyeslés.) Utána Gömbös kijelenti, hogy Magyarországot földrajzi

iekvése predesztinálja a monarchiához hasonló szerepre a Balkán felett. Erre a bázist Berlin és Róma megegyezése teremtette. Olyan koncepciót kell keresni, amely kapcsolatot talál a Balkán államokkal és akkor Magyarországnak olyan helyzeti energiája van, hogy semmiféle békeszerződés nem kötheti béklyóba. Ha Magyarországot védőbástyának tekintik a szovjet ellen, adjanak a kezébe fegyvert és irtsák ki közösen a világnak ezt a rákfenéjét. Üzeni a miniszterelnöknek, hogy teremtő munkát végezzen a bel- és külpolitikában. Magyarországot a külpolitikában nem a hideg ész, hanem a szív és lélek politikája kell hogy vezesse. Gömbös beszédét az egész Ház megtapsolta.

A parlament folyosóin elterjedt a hír, hogy Gaál Gaszton a Scitovszky belügyminiszterrel való ismeretes afférja ügyében ma kihallgatáson volt a kormányzónál. Gaál a folyosón kijelentette: — Holnapig várok, azután a Ház elé viszem az ügyet és magamra nézve liquidálom.

— Halálozás. Steiner Samu ékszerész f. hó 21-én hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 11-kor lesz az izr. temetőből.

— Ezidén nem kapnak olcsó lisztet husvétkor a városi tisztviselők. Minden év husvétja előtt szokás volt az aradi városházán, hogy a város földjén termelt búzából olcsó lisztet adtak a városi tisztviselőknek, hogy ily módon kellemesebbé tegyék számukra a husvét ünnepet. Az idén is, a város tisztviselői a husvét közelétekkel kérték a szokásos kedvezményes áru lisztet, azonban ezuttal családás várt rájuk. A város gazdasági hivatala kijelentette, hogy legutóbb rossz termés volt, alig termelt valami a város földjén és a meglévő búzát is takarmánnyal kell kicserélni, hogy a város állatai számára biztosítsák legalább az eledelt. Így a tisztviselők idén nem kaphatnak olcsó lisztet. A lesújtó hírt természetesen általános csalódással fogadták, miután a kifizetésű tisztviselőknek nagy megkönnyebbülést jelentett minden évben az olcsó liszt. Mindenesetre jó volna, ha a város, a rossz termés dacára, mégis találna valami módot arra, hogy ne a tisztviselők érezzék meg a rossz termést és ha nem is annyit, mint rendszeren, de valamit juttatna a szerény fizetésű tisztviselőinek.

— Llllontíprással vádolt aradmegyei jegyző a törvényszék előtt. Az aradi törvényszék első szekciójának büntetőtanácsa ma tartotta meg a folytatólagos főtárgyalást Gruita Péter maceai községi jegyző ügyében, aki ellen — mint ismeretes — feljelentést tettek, hogy 13 éves volt szolgálóleánya ellen erőszakot akart elkövetni. A mai folytatólagos tárgyaláson Boca dr. védő kérelmére Orezeanu elnök zárt tárgyalást rendelt el. Több tanut hallgattak ki, azonban ítélethozatalra ezuttal sem került sor, miután az idő előrehaladtára való tekintettel Orezeanu elnök délután fél hét órakor felfüggesztette a folytatólagos főtárgyalást és április 7-ikére napolta el.

— Egy érdekes postatisztviselő előléptetése. Megérdemelt előléptetésben részesült egy aradi postatisztviselő. Giurgiu Jenő postatisztviselőt, aki a telefonközpontban teljesít szolgálatot, a postavezérigazgatóság „Oficiant superior”-ná nevezte ki. A tisztviselő előléptetése örömet kéltett a telefonelőfizetők körében, mivel Giurgiu mindenkor a legnagyobb előzetekénységgel állott a közönség rendelkezésére.

— Házasságok. Kotsis Rózsika Arad és dr. Grünwald Ödön Szeged március 19-én házasságot kötöttek.

Weisz Sándor és Hecskó Melitta március 20-án házasságot kötöttek.

— Franciaország mégis részt vesz a leszerelési konferencián. Párisból jelentik: A mai minisztertanács valószerűleg úgy fog dönteni, hogy Franciaország mégis részt vesz a Coolidge elnök által rendezett leszerelési konferencián és elküldi megfigyelőjét, annak a hangsúlyozásával, hogy részvétele semmiféle kötelezettséget nem jelent.

— Tűz a budapesti Schlick-Nicholson-gyárban. Budapestről jelentik: A Schlick-Nicholson-féle vasgyár Váci-uti telepén ma délután tűz támadt. A gyár modellosztálya ismeretlen okból kifolyólag kigyulladt. A tűzoltóság kivonult és körülbelül másfélórai munka után sikerült a tüzet eloltani és az épület nagyrészt, az értékes anyagokkal együtt megmenteni.

— Fogházra ítélt adventista lelkész. Bucurestiből jelentik: A Baier adventista lelkész ellen indított perben ma hirdette ki a bíróság az ítéletet és a lelkészt egy évi fogházra, valamint 50 ezer lej pénzbírságra ítélte.

— Tűz a Weiss Manfréd-gyárban. Budapestről jelentik: Csepelen, a Weiss Manfréd-telepen tegnap este a fűből láng csapott fel. Az őrparancsnok kirohant néhány emberével és eloltották a fűben kigyózó lángokat. A közelben elfogták Schillinger Ferenc 21 éves szerelőt, aki a gyárban dolgozott, de tagadta, hogy bármi része lett volna a tűzben. A nyomozás folyik.

Művészverseny is lesz az olimpiáson. A domból jelentik: Az olimpiai bizottság elhatározta, hogy az olimpiással egyidőben öt különböző művészet: a zene, az irodalom, a festészet, a szobrászat és az építészet művelőit is megváltja nemzetközi versenyre. A végrehajtóbizottság már fánadozik, hogy a művészverseny minél nagyobb szabású legyen.

Szombaton tárgyalják Andrassy petícióját a váci választás ellen. Budapestről jelentik: Március 26-án, szombaton tárgyalják az emlékeztető váci választás ellen beadott petíciót. Ezen a választáson két halottja volt a küzdelemnek. Szabóky államtitkár mandátuma ellen gróf Andrassy Gyula adott be petíciót.

Leesett a bicikliről. Sulyos szerencsétlenség történt ma délután Aradon a Str. Matei Corvin (Hunyadi) uccán. Pap Illés aradi borbélyeség kerékpárjával olyan szerencsétlenül vágódott el, hogy fején és karján veszedelmes zúzódásokat szenvedett. Eszméletlen állapotban szállították a mentők a kórházba.

Egy homoszexuális plébános öngyilkossága. Bécsi szerkesztőségünk jelentése szerint Milgarten Hermann, fischau plébános, akit homoszexuális cselekményekkel vádoltak, veronállal megmérgezte magát és meghalt. A plébános egyházi főhatósága előtt igazolni akarta magát, de védekezését nem fogadták el. Ezért lett öngyilkos.

Három havi fogházra ítélték egy zsaroló aradi lapkiadót. Az aradi törvényszék ma tartott főtárgyalást a zsarolással vádolt Droc Mihály, az aradi Dreptul Nostru kiadójának ügyében. Mint ismeretes, Droc az év elején megjelent az Unió Bankban és Kalmár igazgatótól 15.000 lej követtelt, mert máskülönben kompromittáló cikket közöl a bank ellen lapjában. Kalmár igazgató szintén hajlandónak mutatkozott az összeg kiszolgáltatására, amit másnapra ígért. Amikor Droc megjelent a pénzért, az előzőleg a szekrény mögé elbujtatott detektívek lefogták és kihallgatás után az ügyészségre kísérték át. A törvényszék a zsarolás vétségét beigazoltnak találta s ezért Droc Mihályt 3 havi fogházbüntetésre ítélte, amiből azonban az elszenvedett egy havi vizsgálati fogságot beszámították. Drocot a végleges ítélet kihirdetéséig szabadlábra helyezték.

Gazdasági könyvek olcsón Kerpelnél.

Nem kell ügyvéd

a csődtömegek likvidálásához

(Az Aradi Közlöny timisoarai tudósítójától.) Taran Constantin timisoarai (temesvári) vaggongyáros érdekes indítványt nyújtott be a timisoarai kereskedelmi és iparkamara tegnapi megtartott igazgató választmányi ülésén. Vázolta a mai szomorú gazdasági helyzetet, melyben az ipar és kereskedelem egyaránt szűkül, rámutatott a pénzügyi és esetleg annak természetes folyományát, a naponként előforduló csődöket.

A csődökkel kapcsolatban felemlítette, hogy nemrég egy temesvári nagykereskedő tízmillió lej passzívával és hárommillió lej aktívával csődbe került. A törvénynek megfelelően csődtömegegondnokot neveztek ki, aki elvégezte a szokásos formalitásokat, a tömeget eladta és a végén, amikor elszámolásra került a sor, a hárommillió lej alig futotta az ügyvédi költségekre. A csőd az adókat is tönkretette és a hitelező sem kapott semmit. Felemlített egy kisebb csődöt, ahol az ügygondnok költségei sem futottak ki és az ügyvéd a hitelezőktől követelte költségeinek a megtérítését.

Mindezek szem előtt tartásával azt indítványozta, hogy a temesvári kamara indítsa országos akciót a csődtörvény megfelelő módosítására, hogy a jövőben ne ügyvédek nevezzenek ki csődtömegegondnokul, hanem a leltározást és árú eladását, egy, a kamara és az ügyvéd felügyelete alatt álló bizottság díjmentesen végezze. Így legalább a hitelezőknek is jut az aktívából. A kamara választmányja az indítványt elfogadta és megkeresi a társkamarákat, hogy országos akció keretében a kereskedelmi törvény idevágó szakaszainak megváltoztatását kieszakozóják.

Külpolitikai diáktüntetés Budapestén

Egyetemi hallgatók demonstráltak Olaszország mellett és Franciaország ellen

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nagyszabású tüntetés volt ma déli egy órakor Budapesten. Egy óra felé, mintegy 200 főnyi egyetemi hallgató gyűlt össze a Kálvin-téren és az olasz követség elé indult. Itt megállott és éltette Olaszországot, Mussolinit és a fascizmust. Innen a tüntetők a francia követség elé vonultak, ahol hangosan abcugolták a franciákat.

Az egyetemi hallgatók az uccán röpcédulákat osztogattak és a falakra felrásokat ra-

gasztottak ki Olaszország mellett és Franciaország ellen. Tíz pernyi tüntetés után a tüntetők tömege széteszlott, anélkül, hogy valamilyen rendezavarást okozott volna. Mire a rendőrség a helyszínre érkezett, már csend uralkodott és szükségtelenné vált a közbelépés. A tüntetéssel kapcsolatban Marinovich főkapitány kijelentette, hogy a tüntetés szervezőinek felderítésére megindult a szigorú vizsgálat és a legszigorubb módon jár el ellenük.

Hősök, démonok, rabszolgák arca...

Rudolf Kassner a fiziognomiáról, Apponyi, Mussolini, Vilmos császár és Ghandi arcáról

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A chiromantia, fiziognómia és több más hasonló, nem százszázalékosan szankcionált tudomány és tudományá még nem kristályosított teóriák érdekes művelője Rudolf Kassner osztrák professor Budapestre érkezett és barátjánál, gróf Zichy Jánosnál szállt meg. Kassner, aki egyébként jeles filozófus is, fogadta az Aradi Közlöny budapesti tudósítóját és a következő érdekes nyilatkozatot tette előtte:

A „hősi száj” és „fanatikus orr”.

— Az arc minden ember egyéniségének és lelki tartalmának legmankásabb megnyilatkozása. Ebből konzekvenciákat levonni: ez a fiziognómia. Tulajdonképpen mindenki fiziognómus egy kevéssé, hiszen arról az emberről, akivel szembekerül, támad valami megérzése.

— Az arc kifejezése nem irányítható erő. Más dolog a színész művészete. A legégyeséssbben az angolszász faj őrizte meg típusát, a tipikus magyar arc főjellemvonásaival Délkeleten találkoztam. A latin-gall arconál a szem és a száj harmóniája a legmegkapóbb. Az erős akaratot és szívósságot az előreugró, kemény áll jellemzi, ami legjobban az angoloknál és amerikaiaknál tapasztalható. Tömegben az olaszok és a spanyolok legszebbek, a „hősi száj” és a fanatikus orr és szem általában karakterizálja a népek alkülétét. Mussolini homloka és szeme igazolja karrierjét, a

szája és orra azonban nem sok jót árul el. Vilmos császár arca nem tartalmatlan emberé, de sok benne a diszharmónia és a tanácsatlanság. A francia államférfiak arcán szinte egységes karakter vonul végig.

Apponyitól—Ghandig.

— A legérdekesebb magyar arc Apponyié. Profilból a honfoglaló vezérekre emlékeztet, szemben tiszára német. Az egész ember tökéletes harmónia, csak az áll vonala lágy kissé. Andrassy Gyula tökéletes mongol fej, az ő ázsiai eredete igen valószínű. A különböző faji jellemvonások különben az idők folyamán elhalványodtak, de a normáltípus kialakulásától még évezredek választanak el.

— A modern arc kialakulására legnagyobb hatással van a mozi. A filmszínész és színésznő típusa egyre terjed az öket néző és utánozó publikum között. Az amerikai démonarc ma az uralkodó irányzat a nők között. Legjobb esetben csak nemiség van ebben az arcban, egyébként üres, sivár, elkényeztetett bábú arca. Az emberek általában nem szépek, de a csunya arcban is éghet a világ minden tize. India legnagyobb és talán legcsunvább embere Ghandi, de a fiziognómus meghatottan áll az ő arca előtt, amelyből a rabszolgák epedő szabadságvágya sugárzik elő.

Rudolf Kassner különben a napokban előadást fog tartani Budapesten.

Rémdráma

a sertések ára miatt

Négy ember halt meg egy tragikus éjszakán. Az apa rablógylkosságra kényszerítette a fiát.

(Arad, március 22.) Megdöbbentő rém-dráma híre érkezett ma a torontálmegyei Ó-Besenyő községből. A község határában közvetlenül egymás mellett van Nikof Péternek és Bogdanof Györgynek tanyája. A napokban Bogdanof huszonnyolc sertést adott el a besenyői vásáron és százhuszezer lejt kapott értük. Aznap este felesége hirtelen megbetegedett és Bogdanof a községbe ment, hogy orvost hívjon. Az asszony egyedül maradt a tanyán tizenhárom éves leányával. Bogdanofné magas lázban feküdt és a leányka az ágy mellett virrasztott. Éjjel tájban hirtelen kinyílt az ajtó és két bekormozott arcú férfi rontott a szobába. A megrémült, beteg asszonytól pénzt követeltek. Mindkét támadó fejszét tartott kezében és megöléssel fenyegette a beteg asszonyt és leányát, ha a sertésekért kapott pénzt azonnal át nem adják. Az asszony nem vesztette el lélekjelenlétét és azt mondta a két haramiának, hogy a pénz a szomszéd szobában van egy szekrényben. A támadók bementek a szobába, mire a leányka rájuk csukta az ajtót.

Az asszony ezután leányát a szomszédba küldte, hogy segítséget hozzon. Holdvilágos éjszaka volt és az asszony remegve nézett ki az ablakon, várta leányát és a segítséget. Egyszerre fájdalmas sikoltást hallott és a holdvilágnál látta, hogy a szomszéd tanyás fejszével támadta meg leányát. Néhány perc múlva hallotta a szomszéd lépteit is a ház

felé közeledni. Hirtelen magára csukta az ajtót. Közben a másik szobából a két ember ki akart jönni, de az ajtót zárva találták. A beteg asszony konyhakést vett elő és úgy varta az ajtót feszegető szomszédot. Fejszecsapások hullottak az ajtóra, amely néhány perc múlva ropogva tört be. De Nikof Péter nem tudott bejutni, mert az asszony mellébe szurta a hatalmas konyhakést. Bogdanofné elvesztette eszméletét és férje, aki hajnal tájban tért haza az orvossal, ott találta a vérbeágyott Nikof holtteste mellett.

A rettenetes tragédiának még ezzel nem volt vége. Behatoltak a mások szobába és ott találták a két Nikof-fiút, holtan. Valószínűnek tartják, hogy a fiatal fiúk, akiket apjuk kényszerített rablásra, megrémülve apjuk tragédiájától, felakasztották magukat. A rémes dráma óriási izgalmat keltett a környéken.

Selyemcsempészek az aradi törvényszék előtt. Az aradi törvényszék gyorsított eljárás következtében ma tárgyalta Hoffmann Sándor aradi vendéglős és Schönberger Jenő oradeai textilkereskedő csempészesi ügyét, akik napokkal ezelőtt a curtici-i határszakaszon 45 kiló selymet csempészték át Romániába. Az éber határőrök azonban elfogták a két csempészt s a vámhivatal 9,082.566 lejt bírségot vetett ki rájuk, miután a vámilleték 1,789.000 lejt tett volna ki. Hoffmann és Schönberger a törvényszék előtt kifogást jelentettek be aziránt, hogy a vámhivatal a jegyzőkönyvet nem függesztette ki és vizsgálóbírói engedély nélkül tartott náluk házkutatást s ezért a vámhivatal döntésének megsemmisítését kérték. A törvényszék azonban nem adott helyt a vádlottak kifogásainak és a tárgyalást március 29-ére halasztotta, amikor is az ítélet kihirdetésére kerül a sor.

Hogy élnek a magyar képviselők Bucurestiben

Éjjel-nappal dolgozik a magyar parlament csoport. — Erdélyi magyar politikai körökben a nagy főváros rengetegében.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.)

Odahaza bizonyosan úgy képzelik el, hogy a nagyságos képviselő ur reggel tizenegy órakor kel fel és amikor a hotel hallján végig sétál, a hotel egész személyzete hétrét görnyed előtte. A hotel előtt már várja egy pompás autó, ami néhány perc alatt elröpíti a kamarába. Ebéd ideig elszórakozik a parlamentben. Ebéd után a Cafenában megfektetik. Fekete után eszmecsere folytat valamelyik miniszterrel és este egy jó vacsora várja valamelyik éjjeli mulatóban...

Éjjel kettő és reggel nyolc között

Hát nem egészen ilyen a magyar képviselők bukaresti élete. Az egyik napon a Splendid szállodában kerestem az egyik magyar képviselőt, reggel félkilenc volt, a portás már ismeri névről a képviselőket, meg se nézte, hogy a portás fiúkében ott volt-e a szoba kulcsa, már előre mondta.

— A képviselő ur már elment hazulról.

— Na és mikor jön haza? kérdeztem.

A portás nevetve mondta:

— Éjjel két óra után, ez a legbiztosabb, hogy akkor itt találja, éjjel kettő és reggel nyolc óra között.

A siető képviselők reggelije.

Másnap reggel nyolc órakor a Rigler-kávéház bejárata mellett egy asztalnál ültem. Öt perccel nyolc után bejött a kávéháza Sebesi és Lár képviselő. Már messziről kiabáltak a pincérre, felhajtották a kávéjukat és már indultak is.

— Hová méltóztatnak ilyen korán reggel sietni, szólítottam meg a kijáratnál, a parlament csak kilenc órakor kezdődik és most még alig tíz perccel múlt nyolc óra.

— Még kilencig sok mindent el kell intéznünk, hangzott a válasz, a cuzisták ma támadni fogják a magyarokat a kamarában és megpróbáljuk őket, ha lehet egy kicsit leszerelni, de ezt meg ne merje írni, mondta Sebesi nevetve, mert nem állok többet szóba magával.

A szorgalmas koránkelők.

Kilenc órakor ott voltam a kamara bejáratánál. A diszruhás, csákós portás unottan sétált a kamara főbejáratánál.

— Donniulé portás, szólítottam meg, mondja csak, a magyar képviselők itt vannak-e már.

A portás lekiicsinylőleg legyintett a kezével.

— Még csakis a magyar képviselők vannak itt.

Ez a portás civílen bizonyosan valamelyik színházban teljesíthet szolgálatait és aszerint ítéli meg a képviselők előkelőségét, hogy ki érkezik később.

Két perc késés: ezer lej.

A képviselők részéről egy előkelő gesztust jelent az elkésés, mert az a képviselő, aki kellő időben nem írja alá a nevét a jelentkezési íven, az nem kapja meg a jelenléti díjat. Tehát minden elkésés ezer lej jelent... Fél tíz felé lassanként népesedni kezdett az ülés terem, az elkésési képviselők még gyorsan felszaladnak az elnöki emelvényre, hogy ott írják alá a jelentkezési ívet. Az elnök csengője megszólal és ebben a pillanatban lezárják az íveket. Az újságíró karzat ott van egészen közel az elnöki emelvényhez és innen jól lehet látni az elkésési képviselők csalódott arcát, akiknek az a két percnél késés ezer lej jelent.

Az állandó öröklény.

A magyar képviselők ott ülnek a parasztpártiak háta mögött, akármilyen izgalmas is az ülés, ők csendben vannak. Némán figyelik az ülés menetét. Nekik van a legnehezebb helyzetük, két román párt akármilyen ellenséges lábon is éljenek egymás között, de ha arról van szó, hogy támadni kell a kisebbséget akkor elfelejtik mindent és közös frontot nyitnak a kisebbség ellen. A mostani parlamenti ülészekon is meglehetősen figyelni, ha egy szónokot minden oldalról tapsoltak, akkor biztos, hogy a kisebbséget támadták. Itt kell rostokolnunk délig, mondta a multkor egy magyar képviselő, pedig annyira dolgunk lenne. De ha veszélytelennek néz ki az ülés, meg szokták tenni a honatyáink azt, hogy hátra hagynak három, jól románul tudó képviselőt és a többiek mennek a dolgukra.

Szorgalmas méhek munkája.

Minden képviselő alaposan el van látva még hazulról különböző ügyek elintézésével. Ezeken

kívül a párt maga is rászól minden képviselőre naponta két-három nagyobb ügy elintézését. Tanulva voltam amikor az öreg Szakács szenátor boldogan jött le a belügyminisztériumból és megmutatta egyik választójának az elintézett ügyét. Több mint hatvan ezer lej fizetett az a szegény ember, már különböző ügyekben, hogy az igazságos és törvény szerinti jogos ügyét elintézzék és egy ügyvéd sem tudta idáig megcsinálni. Az öreg szenátor tíz perc alatt már hozta ki a minisztériumból az aláírt végzést. És ami a legfontosabb nem került egy baniba sem. Déli egy, félkettőig amíg csak a minisztériumokat be nem zárják, mint a szorgalmas hangyák járkálnak a képviselők, meg a szenátorok az államtitkárhoz, a miniszterhez, a secretar generalhoz s ha valahol kint a folyosón egymással találkoznak, boldogan mint a gyermekek, mutatják egymásnak amit sikerült elérniük.

Tanácskozás a fehér asztalnál.

Délben az egyik magyar vendéglőben találkoznak. Egy hosszú asztal várja őket és ezeken az ebédeken a parlamenti csoport minden tagja részt vesz. Az elnök, gróf Bethlen mindennap későn érkezik. Amikor a többiek már kidőlnek az éhségtől és a fagyszó bucuresti-i hidegtől, akkor még neki mindég van valamelyik minisztériumban

Külföldi csapatok tavaszi vendégljárása Aradon.

Az Oxford City, Viktoria Ziskov, Ujpest, Bástyá és SAND biztos aradi vendégszereplései. — Tárgyalások folynak még a pesti Nemzetiekkel és a jugoszláv Vojvodinával. — Juliusban román-magyar és román-cseh válogatott Bucurestiben. — A cseh válogatott mint Prága reprezentatív együttese Aradra is ellátogat.

(Arad, március 22.) Arad tavaszi sport szezonja olyan kiemelkedő attrakciók jegyében fog lezajlani, amelyekre a közelmúlt esztendő egész szezonjában sem lehet példát találni. Április és május hónapokban nem kevesebb, mint öt kiváló külföldi csapat mérkőzik Aradon, amely program pompás teljesítmény és a rendezők: az AMTE, Gloria CFR., AAC, ATE s a szövetség méltán rászolgálhatnak a legmesszebbmenő dicséretre, hogy az aradi sport fölfejlesztése terén ily hatalmas és fáradságot nem ismerő munkát fejtene ki. A vendégljárások sorát a szubotikai SAND szereplése nyitja meg. A szubotikai bajnokesapat április 17. és 18-án, a magyar husvét két napján játszik Aradon körmérkőzés keretében, melyen kivül a timisoarai TMTE, az AMTE és Gloria CFR. csapatai vesznek részt. A körmérkőzésen az AMTE jelöl díjat. A londoni Oxford City világhírű csapata egy héttel később, 24-én a román husvét ünnepeken látogat el hozzánk. A valószínűség szerint a Gloria CFR.—AMTE egy kombináltjával játszik, de nem lehetetlen, hogy sikerül ugyane napra megverni a szegedi Bástyát is és ez esetben az AMTE az Oxford Cityvel, a Gloria CFR. pedig a Bástyával játszana. 25-én aztán a két csapat kombináltja mérkőzne a szegediekkel. Előzőleg az Oxford City 17-én Bucurestiben, 18-án Petrosaniban vendégszerepel, Aradról Timisoarára megy, ahol a Kinizsi fogadja a tervek szerint.

Május 8-án ismét nagyszerű külföldi csapat lesz Arad vendége. A szövetség a prágai Viktoria Ziskovot kötötte le egy mérkőzésre, illetve kettőre, de a 10-ére tervezett második mérkőzésre való játékos jogról lemondott Julvolgy javára. Így aztán 10-én újból a Bástyát áll majd módunkban végignézni. Ha előzőleg nem jöhetne a Bástyá, az Oxford Cityvel egy napon, akkor az AMTE-Gloria CFR. kombinált lenne az ellenfele, ellenkező esetben az AAC-nak s az ATE-nak jutna a rendezési és a játékos jog. A hatalmas és biztos programot a pompás magyar fővárosi profi-csapat: az Ujpest zárja be, amely május 17-én egy AMTE, Gloria CFR., AAC kombinálttal játszik. Nem kizárt dolog az sem, hogy még előbb 14-én is Aradon szerepel az Ujpest csapata, amikor az AMTE-Gloria-CFR kombináltja lenne a partnere. Megemlíthetjük még, hogy az ATE tárgyalásokat folytat a pesti Nemzetiek kiváló csapatával és a jugoszláv Vojvodinával. A tervek szerint a Nemzetiek június 2-án jönnek, a jugoszláv együttes lejöveteleire még nincs megállapított dátum. Megjegyezni kívánjuk, hogy a két utolsó mérkőzés nyelvében még teljesen bizonytalan. Itt írjuk meg, hogy román-magyar válogatott mérkőzés lebonyolításával kapcsolatos tárgyalások is sikerre vezettek és a mérkőzés július hó valamely ismeret-

vagy egy kis konferenciája, vagy a... Két óra felé már ő is megérkezik. Egy... tart az ebéd és ilyenkor, tekintettel arra, hogy... itt vannak, beszélnek meg a... programot. Az újságírók is helyet foglalnak... egyik sarkában és fülelnek, ha valami... dolog kerül tárgyalás alá. De az... diszkrétnek. Ha valami kényesebb... közel hajólnak egymáshoz és egymás... ják a nagy titkot.

Ülés délután, ülés es.

Három óra előtt már szaladnak a képviselők a villamos megállóhoz. Mert majdnem kivétel nélkül, mind villamoson mennek a parlamentbe. Egy villamos jegy csak öt leibe kerül, míg az autó hatvan leibe kerül és bizony spórolni kell, hogy ezer lejből naponta meglehessen élni Bukarestben. Az ülés délután eltart hét óráig és a délutáni üléseken az összes képviselők mindég teljes számmal részt vesznek, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a délutáni ülések hoznak legtöbbször meglepetést. Nyolc órakor megint összegyűlnek a vacsorához és amikor egy pohár sör vagy bor mellett kezdenek magukat jól érezni, fel kell állniuk mert kilenc órakor kezdődik az éjjeli ülés a kamarában. 12 órakor fejeződik be a kamarában az éjjeli ülés és amíg a képviselők lassan legtöbbször gyolagszerűen haza érkeznek, bizony van már egy óra is.

Hát így élnek a magyar képviselők és szenátorok Bucurestiben. Így fest az az oly sokak által irigvelt képviselői élet.

Berzeviczy Albert tapsol Mórincz Zsigmondnak

A magyar konzervatív és modern irodalmi körök közeledése.

Vasárnap zajlott le a pesti Uránia-színházban Mórincz Zsigmond matinéja a legteljesebb siker jegyében, amelyen az illusztris iron kívül annak felesége, Simonyi Mária is közreműködött. Külön érdekessége volt a matinénak, hogy az egyik párholyban ott ült Berzeviczy Albert, az Akadémia és a Kisfaludy Társaság elnöke, aki minden szám után lelkesen és tüneményesen tapsolt — Mórincz Zsigmondnak.

Irodalmi körökben nagy feltűnést keltett a konzervatív irodalom hivatalos képviselőjének ez a rokonszenyvivámitása, annál is inkább, mivel a Berzeviczy által megpendített irodalmi közeledés "ujabb jelét látják benne. Pár héttel ezelőtt ugyanis Berzeviczy a Kisfaludy Társaság ülésén felvetette ezt a kérdést, de az erről megjelent tudósítások inkább ártalmára voltak a tervbevetett közeledésnek.

Azóta megjelent Berzeviczy beszédének teljes és hiteles szövege, amelyből kitűnik az is, hogy az Akadémia elnöke elismerőleg szólott Adyról és az új magyar irodalomról. Berzeviczy és Rákosi Jenő megjelenése a Mórincz-matinén azt engedte sejtetni, hogy ez a közeledés még sem látszik teljesen lehetetlenné.

GYERMEK KOCSIK,
székek, játékok és bődíszmű-
áruk nagy választékban 1031
HEGEDUS ÖGNÉL

— Magyarországon enyhítik az idegenellen-
őrzést. Magyarországon az idegenek ellenőrzésé-
nek reformja olyan stádiumba került, hogy előre-
láthatólag megjelenik rövidesen az erre vonatkozó
rendelet. Beavatott helyről nyert értesülés szerint
a Magyarországon élő idegenek ellenőrzése tekintetben lényeges könnyítéseket léptetnek életbe.

LEGUJABB.

Kettős politikai gyilkosság Albániában.

Éjjel érkezett távirat jelenti, hogy Tiránában tegnap meggyilkolták Juszuf Sali bey, ismert albán politikust, régebbi albán kormánytagot. A meggyilkolt Essad pasa egyik legmeghittőbb embere volt. Ugyanekkor meg-

gyilkolták Brandzovi Achilles ochridai kereskedőt is, Juszuf Sali barátját. Az a vélemény, hogy feltétlenül politikai gyilkosságról van szó és a két eset összefüggésben van egymással.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A vámvezérigazgatóságot kiveszik a pénzügyi hatáskörből.

A pénzügyminiszterium hatásköréből a kereskedelemügyi miniszteriumhoz csatolják. — A kormány nagyjelentőségű terve.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Illetékes helyen szerzett információk szerint a kormány komolyan foglalkozik azzal a tennivalóval, hogy a vámvezérigazgatóságot, amely tudvalevőleg eddig a pénzügyminiszterium szerve volt, a kereskedelemügyi miniszterium hatásköré alá utalja. A vámvezérigazgatóságnak ez az átcsatolása rendkívül nagy jelentőséggel járna az ország kereskedelmére nézve, amennyiben a vám megszűnne pusztán adóbeszedési forrás lenni,

hanem mint a kereskedelmi politika egyik eszköze, jobban simulna a kereskedők érdekeihez. A pénzügyminiszteriumnak ugyanis eddig az volt az intenciója, hogy vámszervei minél több jövedelmet produkáljanak, míg ezzel szemben a jövőben megváltozna a helyzet s a vámilletékek megállapítása a gazdasági viszonyok és a kereskedelem mindenkori helyzetének figyelembevételével történne. Az ország kereskedelmi és ipari köreiből érdeklődést keltett a kormány nyilvánosságra került érdekes terve.

Az új tőzsdetörvény műhelyéből

Az előkészítő bizottság nem vette figyelembe az aradi kamara országos akcióját. — Veszélyben a tőzsdéi választottbírók intézménye.

(Arad, március 22.) Az új tőzsdetörvényjavaslat, amely tudvalevőleg az eddig érvényben lévő különféle tőzsdetörvények unifikálása céljából vált szükségessé — mint ismeretes — olyan formában kívánja rendezni a tőzsdéi választott bíróságok hatáskörét, hogy ezek elé csupán csak a tőzsdén megkötött ügyletekből eredő perek kerülhetnek. Ez a megoldás azonban nem elégítheti ki a kereskedelem és ipari érdekeltségeket s ezért az aradi árutőzsde vezetősége már hetekkel ezelőtt felírt a kormányhoz, hogy hagyják meg a mostani gyakorlatot, amely szerint elég, ha a kereskedők egymás közötti ügyleteikben írásban kikötik a tőzsdéi választott bíróság illetékességét, ha az üzletet nem is a tőzsde köti. Rendkívül fontos ugyanis, hogy a kereskedelmi perek minél gyorsabban intéződjenek el s ezért történt, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák, valamint a Gyáripárosok Szövetsége állandó választott bírósági szervezetet létesítettek. Ezeknek a működését azonban most komoly veszedelem fenyegeti, mert amennyiben a javaslaton nem történne módosítás, úgy kétséges, hogy az aradi tőzsdébírók is egyáltalán életben maradhat-e, illetve milyen szűk korlátok közé szorított illetékességgel működhet tovább. A nagyfontosságú kérdés ügyében különben munkatársunk ma beszélgetést folytatott dr. Pacurariu Brutus, az aradi kereskedelmi és Iparkamara főtitkárával, aki a kérdésben az alábbi felvilágosítással szolgált.

— Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara akciója ugylátszik visszhangra talált a többi kamaráknál is, amennyiben előbb a clujli, a legutóbbi napokban pedig a bucaresti-i kamara is csatlakozott a mozgalomhoz. Ugyanis arról van szó, hogy a kereskedők érdekében továbbra is az eddigi illetékességi jogkörrel fenn kell maradnia a minden kifogás nélkül és teljes megaláddal működő tőzsdéi választott bíróságoknak. A törvénytervezetet előkészítő bizottság azonban sajnos nem vette figyelembe a kamaráknak ezt a kívánságát és nyilván ez alapon határozta el a bucaresti-i kamara, hogy megteszi a lépéseket egy választottbírósi intézmény megteremtésére, melyek — mint eddig, továbbra is a Kereskedelmi és Iparkamarák mellett működjenek. Szerencsés körülmény különben az akció megindításánál, hogy az újabb lépéseket a bucaresti-i kamara tette meg, mert hiszen nekik inkább módjukban áll állásponjtjukat győzelemre vinni. Természetes azonban, hogy ehhez az akcióhoz a többi kamaráknak is csatlakozni kell, mert

csak így érhető el, hogy az új tőzsdetörvény biztosítása mellett a választott bíróságok megszervezése mindenütt lehetséges legyen és ezáltal kiküszöbölhessük azt az anomáliát, amely ezidő szerint külföldön rontja hírnevünket: a kereskedelmi pereknek a végtelenbe való elnyúlását és a rosszhiszemű adós packázását hitelezőivel szemben.

Zürichben 3.11, Párisban 15.30 a lej.

Helyi valutaárak. (Március hó 22.)
Kifizetések: Berlin 40.60, Amsterdam 68.55, Newyork 170.50, London 830, Páris 6.74, Milánó 7.98, Prága 5.07, Budapest 29.92, Zágráb 3.02, Bécs 24.10, Zürich 32.90. — **Áru:** Márka 40, dollár 170, angol font 830, francia frank 6.70, olasz lira 8, cseh korona 5.05, pengő 29.90, dinár 3, osztrák schilling 24.20, svájci frank 32.80. — **Pénz:** Márka 38, dollár 168, angol font 810, francia frank 6.30, olasz lira 7.50, cseh korona 4.95, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.60, svájci frank 31.80. — Irányzat: lanyha.

Bucaresti-i tőzsdézárás. (Március hó 22.)
Devizák: Berlin 40.40, Páris 6.66, London 826, Newyork 169.75, Zürich 32.70, Milánó 7.70, Bécs 24, Prága 5.04. — **Valuták:** Napoleon 680, márka 40, leva 1.20, török lira 0.85, angol font 820, francia frank 32, lira 7.70, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 169, lengyel zloty 18, schilling 24, pengő 29, cseh korona 5.

Zürichi tőzsdényitás. (Március hó 22.)
 Berlin 123.35, Amsterdam 208.10, Newyork 520, London 2525.50, Páris 20.35, Milánó 23.45, Prága 15.39, Budapest 90.80, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti 3.10, Varsó 57.95, Bécs 73.15.**

Zürichi tőzsdézárás. (Március hó 22.)
 Berlin 123.37.50, Amsterdam 208.10, Newyork 520, London 2525.25, Páris 20.36, Milánó 23.63, Prága 15.39, Budapest 90.80, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti 3.10, Varsó 57.95, Bécs 73.15.**

— **Visszavonják az erős valutájú adósságokról szóló törvényt.** Bucarestből jelentik: A kamara éjjeli ülésén megszavazták az erős valutájú adósságokról szóló, februárban elfogadott törvény visszavonására vonatkozó javaslatot.

— **Baseli mintavásár.** A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a baseli mintavásár 1927. április hó 2—12 napjain tartatik. Az utazási igazolványok ingyen kaphatók a kamara irodájában (földszint 8. sz.)

— **Az aradi kazántulajdonosok közgyűlése.** Az aradi kazántulajdonosok vasárnap délelőtti tartották ezévi rendes közgyűlésüket az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében, az érdekeltek nagy részvétele mellett. A gyűlésen Mateescu István elnökölt, aki közvetlen szavakkal üdvözölte a megjelenteket. Egyhangulag elfogadták a múlt évi mérleget, valamint a jövő évi költségelőirányzatot. Tudomására adták egyúttal a tagoknak, hogy a munkaügyi miniszterium ama felhívásának, hogy a kaszinópróbadíjakat lerójják, nem köte-

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/2 óra és 9 órakor

BANDOLERO.

Szenzációs és rendkívül izgalmas filmságer, hajmeresztő békavadászokkal.

Főszerepb.: Petro de Cordoba és René Adoré.

Péntektől: CÉZÁR, A VADLO.

Jön! Postás kisasszony Jön!
 Pazar szalon száger.

lesek eleget tenni, mert a kaszinóvizsgálatok továbbra is a szövetség hatáskörében maradnak.

— **Csödkérelem.** Az aradi Textilgyár r.-t., Princz és Hilbert, valamint Kondor László timisoarai bej. cég 100.000 lej behajthatatlan követelés miatt ma csödkérelmet nyújtottak be Jankovics György aradi női divat kereskedő ellen, aki — mint ismeretes — az Eminescu-uccai üzletét már napokkal ezelőtt bezárta. A törvényszék helyt adott a hitelezők csödkérelmének.

Sztrájk a csepei vasöntődében

A munkások nem hajlandók keresztényszocialistával együtt dolgozni.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A Weisz Manfréd gyár vasöntődéjében kitört a sztrájk. A sztrájknak igen érdekes előzményei vannak. Néhány nappal ezelőtt felvették a vasöntődébe Henhof Ferenc vasesztergályost. Al mikor a munkást leigazoltatták, kiderült, hogy a keresztényszocialista szakszervezet tagja. A munkások erre felszólították, hogy távozzon, miután közöttük csak a szociáldemokrata szervezet tagja dolgozhat. A munkás megtagadta a távozást, mire küldöttség ment a gyárigazgatóhoz, kérve az elbocsátását. Itt azonban azt a választ kapták, hogy nem bocsátják el, ha önként el akar menni, menjen. A vasesztergályos azonban nem ment és ezért a munkások abbahagyták a munkát és sztrájkba léptek. A vasöntődében tegnap óta szünetel a munka.

Mozi.

xx **Fiu vagy leány** című nagyhatású vígjátékot ma szerdán utoljára vetíti az Apolló mozgószínház. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **Rodolpho Valentino** — leszállított helyárral az Urániában. Az elhunyt híres művész legkiválóbb filmje a Fekete sas ma szerdán utoljára kerül vetítésre az Uránia mozgószínházban. A filmet leszállított helyárral mellett (10.— földszinti zsölye 20.— lei) vetíti az Uránia. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **B. Hémvér** címen nagyhatású művészdrámát vetít csütörtöktől az Apolló mozgószínház. Különös érdekessége a megrendítő filmnek az, hogy egyik vezető szerepét Harry Liedtke alakítja. Egy híres énekes áll az események központjában, aki szereti feleségét, szereti meleg családi otthonát, a leányát, de a körülrajongótt embert Lütgen gyáros felesége elcsábítja. A gyáros tudomást szerzett a viszonyról, párbajra hívja a művészt és a bíróság mind a két embert párbajvétség címen bezárja. Itt indul meg a nagy dráma, amíg a híres művész távol van családjától, azok nyomorognak és leánya a szerelem kegyetlen kálváriájának útját járja meg. A film megható befejezéshez érkezik el és több napig marad az Apolló műsorán.

xx **Aki mer az nyer** a címe annak az érdekes kalandor filmnek, melyet csütörtöktől vetít az Uránia mozgószínház.

xx **A világ legujabb eseményeit** minden előadás előtt az Ulpiafilmjurnal felvételeivel vetíti az Apolló mozgószínház. Bemutatóra kerül: 1. A művészek hódolói. 2. Kaliforniai rózsafesztivál. 3. Újabb kísérletek a világ borbajosságáért. 4. Repülő iskolamester. 5. Hindenburg a berlini mezőgazdasági kiállításon. 6. Bajor királyi Nymphenburg kastély München mellett. 7. A magyar parlament ünnepélyes megnyitása. 8. A berlini tüzoltóság bravurjai.

Kézimunka tervezések, himzések, kelengyék készítésének vezetésére sikerült megnyernünk

Bakács Bélát.

Készítünk előnyomdák részére sablonokat, festéket stb. — Kézmunkák tervezését, előnyomtatását és himzését. Férfi és női fehérneműeket, pyjamákat. Művészi fillet csipkéket. Csipkebedolgozás, gépazzur. — Előnyomdca több ezer mintával.

„ELITE“ fehérnemű szalon Arad, Str. Matianu (Forray-uca) 4. Gróf Hunyady palota.

Rádió-műsor.

Szerda, március 23. Wien, 22.20. Vidám esti zene. — Grác, 20.05. Stájer és bécsi darabok. — Pozsony, 18. A Savoy-jazz-band hangversenye. — Zágráb, 19.15. Operaelőadás. — Milano, 20.45. Operarészletek. — 22.30. Jazz-band. — Breslau, 20.10. Tarka est. — Prága, 20.08. Masaryk 77-ik születésnapjának megünneplése. — London, 20.45. Tarka est. — Leipzig, 20.15. Csajkovszky-est. — Stuttgart, 20. Népszerű zenekari hangverseny. — Berlin, 20.30. Beethoven-est. — 20.15. Ze-

nekari hangverseny. — München, 20. Osztrák-est. — Budapest, 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16. Gyermekmesék. — 7.15. Szimfonikus zenekari hangverseny. — 19. Előadás a közgazdasági hírszolgálatról. — 20. Zenetörténelmi előadás. — 21.45. Cigányzene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF. Cenzurat: Prefectura Judetului.

ÉRTESETÉS! Ezuton értesitem a n. 6. közönséget és a t. autó tulajdonosokat, hogy Arados, a Str. V. Strossou (Teleky-uca) 16-18. számú házban „Expres“ elnevezés alatt autójavitó műhelyt nyitottam, melynek vezetésére sikerült megegyeznem Sarkány Mihály urral, akinek e szakmában szerzett hosszú gyakorlata és szakismerete garancia arra, hogy műhelyemben a legpontosabb, legjobb és legelőfizmeretesebb munkák készülnek. Elfogadok autót, traktor, motorkerékpár és motorfűrészt javításokat ugyancsak minden e szakmába vágó munkákat, autószerelvényeket és radiátor javításokat a legolcsóbb árrétt. Szíves pártfogást kér a Tulajdonos.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirtelen az első napra 4 lej, — haal, vasárnap 8 lej. — Vasárnap betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vasárnap betűvel hirtelen szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetésfelvétel tartatja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakján nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesítse. Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

„VASÁRKARAT 5060“ jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. B. S. 1619

S. JENŐTŐL pontos találkozást kér Happiness. 1621

SZINHAZBAN, moziban, korzón, sehol láthatlak; kerülsz, imádkozz érettem is Drága Életem Páráim! Isten veled! 1263

Alkatmazás.

PENZTARNOKNŐI állást keres esetleg kezdő irodistanőnek is elmenne megbízható leány. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1620

KISEBB- orvosi rendelő karbantartása fejében fűrdőszobás butorozott lakást kaphat a központban egyedül álló középkorú jobb hölgy, ki nappal foglalkozását folytathatja. Érdeklődni Arad, Str. Eminescu 6. (volt Deák Ferenc-u.) fogorvosi rendelő. 1624

Lakás.

HÁROMSZOBÁS modern lakás, komplett berendezéssel átadó. A berendezés részlegesen is eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1524

CSALÁD keres 2-3 butorozott szobát lehetőleg konyha és fűrdőszobával elsejére. Ajánlatok Rudolf Mossehoz. 10410

Kilencvenhat lejért - lakást, ellátást, vagy alkalmazást hirdethet, eredményt ér el, ha közzéadja hirdetését ad fel.

Vétel és eladás.

ANGOL GARNITURA, teljesen új, áron alul eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1627

MINDENMŰ ezüstöt, ékszert legmagasabb árnban veszek Salon Artistique Fischer Eliz palota. 1527

BIZOMÁNYBA KERESKÉK dísztárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhámat, egyes butordarabokat stb. — Salgóiné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

RÉVAY LEXIKON, antik szekrények, ebédlőszőnyegek, kis perzsa szőnyegek, porcelánok, szobaberendezések, férfi ruhák, nairia bunda, függönyök, plüsch fejtők, gobelinek, képek, antik vázák, antik várrasztalkák, szekrények, villanylámpák, fotelok, tükrök, könyvszekrény, íróasztal, asztalok, székek, gyermekágy, kis Singer gép, mángorlók, gyermekjátékok stb. eladók. Salgóiné, Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

Ellátás.

KISGYERMEK teljes ellátását vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1622

MEGÉRKEZTEK! a legújabb tavaszi női- és férfi divat újdonságok GOLDSTEIN LAJOS divatruházában Arad, Str. Brațianu (Minorita-palota.) la női selyem harisnya 98 lej! la férfi 90 lej! Fátyol harisnya 115 lej!



A temesvári híres bőrbutor festő HEITLER megérkezett Aradra! Fest bőrgarnitúrákat, autójelöket, ebédlőszőnyegeket és a világon minden létező bőrtárgyakat. Lakik Arad, Str. Miron Costin 11. 1625

Eladó uriház a város központján elfoglalható 5 szobás és mellékkellyel ellátott lakással, autógarázs és gyümölcsöskerttel. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Ki akar érettségit? Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít Galgóczy Magántanfolyam Budapest, VIII., Maria Terézia-ter három.

Bankkölcshözök

aradi házakra és környékbeli földekre legelőnyösebb feltételekkel betáblázás, mellett folyósítottak. HAASZALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Nincs többet ősz haj,

mert az eredeti színet HAIR REGENERATORUNK által vissza kapja. Fehér haját szőke, világos és sötét barnára, feketére, pirosra. Irak Arabiának vagy Hennaival 1103 HEHS V. ARAD, Lázár Vilmos-uca.

Ötszobás,

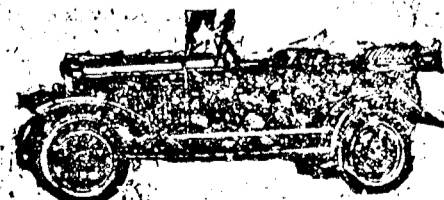
elő és fűrdőszobás parkettás magánház a belvárosban eladó. Megbízott Győrffy „Mures“ irodája Arad, Strada Unirel. 15285

Superfosfát

17-19 %-os, kartellon kívül belföldi áron alul kapható: Kornis Testvéreknél Arad, Bulev. Regina Maria 13. TELEFON: 501, 90, 623.

Hegesztünk

elektromosan minden méretű repedt, törött géprezzát, motorfejeket, tengelyeket stb. teljes garancia mellett. Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 1144



OPEL-autók a világ legjobb és legtökéletesebb kis autói;

négy kerékfékkel, Bosch világítással, Bosch indítással és Bosch transformátorral ellátva, 100 kilométeres ut, mint például Arad-Temesvár és vissza 84.- lejbe kerül. Kedvező fizetési feltételeket nyújt a vezérképviselőt. 925

KALMÁN A. Arad, Piața Catedraliei No. 5.

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, G.F.R. bérletek

Künstler-vizumiroda Arad, Bul. Reg. Maria 22. TELEFON: 86. Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézt.